

ÍNDEX D'AUTORS I D'ARTICLES

#	AUTOR	TÍTOL	GÈNERE	NÚM.	PÀG.
1	Alcover, Joan	Desolació	Poesia	10	52
2	Amades, Joan	Els tres pretendents. Rondalla popular	Conte	101	618
3	Anònim	El rei mariner	Poesia	1	16
4	Anònim	La filla del marxant	Assaig	2	20
5	Anònim	Els estudiants de Tolosa	Poesia	4	30
6	Anònim	El cant dels ocells	Poesia	59	280
7	Arquer, Jordi	Josep Rovira i Canals: un home I	Assaig	92	538
8	Arquer, Jordi	Josep Rovira i Canals: un home II	Assaig	93	546
9	B. P.	El català a Lleida	Assaig	117	754
10	Balielles, Martí	Els catalans d'Honduras	Assaig	128	842
11	BallesterCanals,Joan	Dintre els corrents universals	Assaig	116	744
12	BallesterCanals,Joan	La nostra aportació al món	Assaig	118	759
13	BallesterCanals,Joan	Internacionalització de la "qüestió catalana"	Assaig	121	785
14	Barral i Altet, X.	De fora estant. La consciència de Rosselló	Assaig	102	628
15	Barral i Altet, X.	Amsterdam:Segoncol·loquiinternacionalsobreelcatalà	Assaig	113	723
16	Bosch Gimpera, Pere	Discurs del president del patronat i del consistori	Assaig	106	662
17	Bru, Xavier	Per a la cripta del meu país	Poesia	155	1059
18	Cabestany, Joana	Autogestióiautonomia,remeisperunaFrançamoderna	Assaig	91	530
19	Camarasa, Jaume	Record d'aviació dedicat al meu amic Lluís Aguilera	Assaig	173	1204
20	Carner Ribalta, J.	La colonització de Catalunya	Assaig	152	1034
21	Carner, Josep	Vetlla de retorn	Poesia	8	44
22	Carner, Josep	Arrandemar.Alamevaterra.Núvolquiet.Començd'uncanvi	Poesia	70	362
23	Carner-Ribalta, J.	El català als EE. UU.	Assaig	146	984
24	Carner-Ribalta, J.	Cervantes opina	Assaig	147	994
25	Carner-Ribalta, J.	Els catalans opinen...	Assaig	148	1002
26	Carner-Ribalta, J.	Un anglès opina...	Assaig	150	1016
27	Carner-Ribalta, J.	De la Barcelona d'avui	Assaig	161	1006
28	Carner-Ribalta, J.	Un ideal catalanista impossible	Assaig	169	1168
29	Carner-Ribalta, J.	Tirania a domicili	Assaig	172	1192
30	Carner-Ribalta, J.	L'odi a Catalunya (com acabar-lo)	Assaig	177	1234
31	Carrion, Ambrosi	Poema de l'amorosa en solitud. Cant X. Retorn	Poesia	82	461
32	Carrion, Ambrosi	Jocsfloralsdelallenguacatalana.Poemad'unanitd'hivern	Poesia	107	672
33	Carrion, Ambrosi	Cançó d'amor tardoral	Poesia	131	865
34	Casparius, Maria	Mite	Conte	54	255
35	Colet i Giralt, Josep	La substància i l'accident	Poesia	166	1146
36	Colomines, Joan	Les veus. En record dels antics	Poesia	114	726

#	AUTOR	TÍTOL	GÈNERE	NÚM.	PÀG.
37	Colomines, Joan	A vosaltres	Poesia	116	746
38	Desvalls, Miquel	Catalans i espanyols, el mateix objectiu?	Assaig	149	1011
39	Desvalls, Miquel	Les dues vessants de l'espanyolisme	Assaig	150	1020
40	Desvalls, Miquel	La unitat de l'estat espanyol i el concepte geopolític	Assaig	151	1028
41	Desvalls, Miquel	Reflexions sobre el factor militar en la història catalana	Assaig	153	1042
42	Desvalls, Miquel	Transcendència de la milícia i de la demografia per als Països Catalans	Assaig	156	1066
43	Desvalls, Miquel	La dinamita te la paraula	Assaig	160	1098
44	Desvalls, Miquel	Història i significació del triangle i l'estel	Assaig	161	1108
45	Desvalls, Miquel	Separatisme en plena era atòmica?	Assaig	162	1113
46	Desvalls, Miquel	Curset de formació militar	Assaig	163	1124
47	Desvalls, Miquel	El colonialisme no té color polític	Assaig	167	1156
48	Desvalls, Miquel	Sorpreses	Assaig	168	1163
49	Desvalls, Miquel	Quan la veritat resulta incòmoda sobre el nacionalisme català	Assaig	169	1170
50	Desvalls, Miquel	La realitat del pactisme	Assaig	170	1178
51	Desvalls, Miquel	La murrria ensarronada de "l'Europa unida"	Assaig	179	1252
52	Desvalls, Miquel	Perquè cal combatre únicament per la independència catalana	Assaig	180	1258
53	Desvalls, Miquel	Idioma espanyol o castellà	Assaig	158	1084
54	Domingo d'Ollé, Francesca	Memòria de la secretaria del consistori	Assaig	155	1060
55	Ermengol Rius	Única solució a la qüestió catalana	Assaig	178	1244
56	Escofet, Antoni	La guerra dels segadors I	Assaig	5	34
57	Escofet, Antoni	La guerra dels segadors II	Assaig	6	38
58	Escofet, Antoni	La guerra dels segadors III	Assaig	7	42
59	Escofet, Antoni	Francesc Macià. Primer president de la Generalitat restaurada	Assaig	23	103
60	Escofet, Antoni	Catalunya i el desconcertant món actual	Assaig	40	176
61	Estapé i Pagès, Pere	Ara fa 325 anys. L'anomenada batalla de Montjuïc	Assaig	60	291
62	Estapé i Pagès, Pere	Ara fa 554 anys. Gestació del compromís de Casp	Assaig	61	297
63	Estapé i Pagès, Pere	Ara fa 690 i 251 anys. Jaume el Conqueridor i Josep Moragues	Assaig	62	303
64	Estapé i Pagès, Pere	Ara fa 260 anys. Setge de Barcelona per Felip d'Anjou	Assaig	63	310
65	Estapé i Pagès, Pere	Ara fa 326 anys. El corpus de sang	Assaig	65	325
66	Estapé i Pagès, Pere	Ara fa 498 anys. Alfons, el magnànim	Assaig	66	328
67	Estapé i Pagès, Pere	Ara fa 829 i 804 anys. Ramon Berenguer IV	Assaig	67	336
68	Estapé i Pagès, Pere	Ara fa 252 anys. 1714	Assaig	69	356
69	Estapé i Pagès, Pere	Ara fa 681 anys. Mort del rei Pere II, el gran	Assaig	70	361
70	Fabra, Pompeu	Noms de font catalans	Assaig	84	475
71	Farreras i Duran, Francesc	L'actual ofensiva contra Catalunya	Assaig	153	1044
72	Ferreiro, Celso Emilio	La poesia gallega d'ara	Poesia	150	1015
73	Fonts i Masdeu, Isidre	Feina, massa feina. Cant III. M'han dit que heu mort	Poesia	82	461

#	AUTOR	TÍTOL	GÈNERE	NÚM.	PÀG.
74	GarcíaVigneaux, Enric	Records	Assaig	71	370
75	Garibay, Ángel María	Poesia náhuatl	Poesia	81	451
76	Gilabert, Antoni	Francesc Macià i el seu temps I	Assaig	13	64
77	Gilabert, Antoni	Francesc Macià i el seu temps II	Assaig	14	68
78	Gilabert, Antoni	Francesc Macià i el seu temps III	Assaig	15	72
79	Gilabert, Antoni	Francesc Macià i el seu temps IV	Assaig	16	76
80	Gilabert, Antoni	Fra Juníper Serra i els catalans en la descoberta i colonització de Califòrnia	Assaig	37	159
81	Gilabert, Antoni	La situació actual a Catalunya	Assaig	63	311
82	Gilabert, Antoni	La fundació i els primers temps del Centre Català de Guadalajara	Assaig	71	367
83	Gilabert, Antoni	Acte a la memòria de Lluís Companys	Assaig	83	466
84	Glayman, Claude	Rosselló: l'assalt de Catalunya	Assaig	149	1006
85	Grau, Joan	La universitat: problema polític	Assaig	81	453
86	Guasch, Joan M.	Font de pastor	Poesia	33	144
87	Guiomar, Jean-Ives	La ideologia nacional	Assaig	129	849
88	Huget, Jaume	La fi d'un mite	Assaig	167	1152
89	Interí, Per	Castella, víctima?	Assaig	125	818
90	J. M. M.	Les biografies de Pere Foix	Assaig	78	426
91	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	89	515
92	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	97	581
93	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	98	590
94	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	99	598
95	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	101	622
96	J. M. M.	Llibres damunt la taula. Pompeu Fabra exemple i guia	Assaig	105	654
97	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	109	687
98	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	110	695
99	J. M. M.	Llibres damunt la taula. Carner Ribalta J. "L'alegria i el cant. Geopoemes"	Poesia	112	710
100	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	116	744
101	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	120	779
102	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	126	826
103	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	128	839
104	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	131	863
105	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	132	871
106	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	139	927
107	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	143	951
108	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	144	961
109	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	145	975

#	AUTOR	TÍTOL	GÈNERE	NÚM.	PÀG.
110	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	152	1036
111	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	156	1068
112	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	157	1075
113	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	159	1093
114	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	160	1100
115	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	161	1109
116	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	162	1117
117	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	164	1131
118	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	165	1141
119	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	168	1164
120	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	170	1180
121	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	173	1203
122	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	174	1209
123	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	175	1220
124	J. M. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	176	1227
125	J. V.	Sobre un disc de música catalana premiat a França	Assaig	123	709
126	Junyent, Albert	Estampesdeprimitiu.Imitjatarda.IIIHorabaixa.IIIVesprada	Poesia	109	690
127	Junyent, Albert	Carta d'amor	Poesia	132	874
128	Kruk van der, Jan	Els catalans d'Amsterdam	Assaig	180	1261
129	L'avi contaire	La princesa que escollí marit	Conte	19	88
130	L'avi contaire	L'antropòfag	Conte	20	92
131	L'avi contaire	Sense parets	Conte	21	96
132	L'avi contaire	Zootècna	Conte	22	100
133	L'avi contaire	Un dinar de Nadal	Conte	23	104
134	L'avi contaire	El desmemoriat	Conte	24	108
135	L'avi contaire	L'afció de l'angelet	Conte	25	112
136	L'avi contaire	El senyor gerent	Conte	26	116
137	L'avi contaire	La figura	Conte	27	120
138	L'avi contaire	Desventures d'un proletari	Conte	28	124
139	L'avi contaire	L'home del farcell	Conte	29	128
140	L'avi contaire	Les presses	Conte	31	136
141	L'avi contaire	La visita	Conte	35	152
142	L'avi contaire	En Ramonet i el Doctor Borrell	Conte	37	162
143	L'avi contaire	Un duel a Rurabanarunga	Conte	39	172
144	L'avi contaire	Les meves relacions amb Xalxiuhtlicue	Conte	40	178
145	L'avi contaire	La roba estesa	Conte	42	190
146	L'avi contaire	L'A.T.A.P.O. i la F.I.A.T.A.P.O	Conte	49	224
147	L'avi contaire	La muntanya blava	Conte	52	244

#	AUTOR	TÍTOL	GÈNERE	NÚM.	PÀG.
148	L'avi contaire	No	Conte	55	261
149	L'avi contaire	L'any nou i la setmana dels tres dijous	Conte	60	288
150	L'avi contaire	La noia enamorada	Conte	63	309
151	L'avi contaire	El foner	Conte	65	323
152	L'avi contaire	El malalt de la 8	Conte	66	331
153	L'avi contaire	Un cas policíac	Conte	67	337
154	L'avi contaire	La carta a mi mateix	Conte	78	427
155	L'avi contaire	La granota	Conte	90	522
156	L'avi contaire	Estoic	Conte	133	880
157	L'avi contaire	La bala perduda	Conte	134	886
158	L'avi contaire	El vent	Conte	136	904
159	L'avi contaire	El despertador	Conte	137	914
160	L'avi contaire	El retrat	Conte	139	926
161	L'avi contaire	El divorci	Conte	142	952
162	L'avi contaire	El quintacolumnista	Conte	146	986
163	L'avi contaire	La roca del frare	Conte	157	1072
164	L'avi contaire	El missatge	Conte	158	1080
165	L'avi contaire	Les pólvores de lluna	Conte	164	1132
166	L'avi contaire	No fer res	Conte	174	1212
167	L'avi contaire	La segona volta	Conte	176	1228
168	Lacina, Karen -Jean	Cançó pertot	Poesia	91	533
169	Lacina, Karen -Jean	Nitidesa	Conte	93	550
170	Liost de, Guerau	Ofrena rural	Poesia	30	132
171	Llach, Lluís	Vaixell de Grècia	Poesia	151	1027
172	Lleal, Coloma	La veu dels joves	Poesia	80	444
173	Llorente, Teodor	Vora el barranc dels Algadins	Poesia	9	49
174	Llorente, Teodor	València. "Catalunya també és ací"	Assaig	174	1210
175	M. N.	Lacinenavagadela famdemossènXirinacspresonerpolíticicandidat al Nobel	Assaig	171	1184
176	Maragall, Joan	El cant a la senyera	Poesia	5	32
177	Maragall, Joan	El mal caçador	Poesia	7	40
178	Mateu, R.	Renaixença Nacional a Canàries	Assaig	124	810
179	MatosPaoli, Francisco	A un colonialista	Poesia	126	822
180	Miravittles, Jaume	Cartes obertes	Assaig	140	938
181	Moya i Duran, Joan	El mestre Pau Casals que he conegut	Assaig	116	747
182	Moya i Duran, Joan	En la mort de Pau Casals	Assaig	154	1052
183	Muntanyola, Ramon	Llocs i focs	Poesia	155	1059
184	Murià i Rouret, J. M.	1714-1939 i els catalans de l'exili	Assaig	1	18

#	AUTOR	TÍTOL	GÈNERE	NÚM.	PÀG.
185	Murià i Rouret, J. M.	Hi ha continuïtat?	Assaig	8	46
186	Murià i Rouret, J. M.	Quan he conegut la terra I	Assaig	45	204
187	Murià i Rouret, J. M.	Quan he conegut la terra II	Assaig	46	211
188	Murià i Rouret, J. M.	Quan he conegut la terra III	Assaig	47	214
189	Murià i Rouret, J. M.	Quan he conegut la terra IV	Assaig	48	224
190	Murià i Rouret, J. M.	Com un estel incandescent	Poesia	56	265
191	Murià i Rouret, J. M.	Josep Montllor, cònsol	Assaig	57	271
192	Murià i Rouret, J. M.	Ripoll	Assaig	61	298
193	Murià i Rouret, J. M.	Toponímia náhuatl	Assaig	70	363
194	Murià i Rouret, J. M.	Els meus primers contactes amb el Centre Català de Guadalajara	Assaig	71	373
195	Murià i Rouret, J. M.	Toponímia náhuatl	Assaig	72	378
196	Murià i Rouret, J. M.	Toponímia náhuatl	Assaig	73	387
197	Murià i Rouret, J. M.	Toponímia náhuatl	Assaig	75	405
198	Murià i Rouret, J. M.	Toponímia náhuatl	Assaig	78	426
199	Murià i Rouret, J. M.	S'acosta l'hora dels nacionalistes catalans	Assaig	87	498
200	Murià i Rouret, J. M.	Un comentari sobre Mario Vargas Llosa i "Tirant lo Blanc"	Assaig	104	642
201	Murià i Rouret, J. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	141	943
202	Murià i Rouret, J. M.	Llibres damunt la taula	Assaig	172	1196
203	Murià, Josep M.	Cançó de l'escàpol	Poesia	175	1217
204	Murià, Josep M.	Persistència	Poesia	178	1245
205	Murià, Josep M.	Canvi d'eina	Assaig	180	1257
206	Murià, Josep Ma.	Jaume Camarasa, aviador I	Assaig	2	22
207	Murià, Josep Ma.	Jaume Camarasa, aviador II	Assaig	3	26
208	Murià, Josep Ma.	Jaume Camarasa, aviador III	Assaig	4	28
209	Murià, Josep Ma.	Leopold Font i Riudor, Llibreter	Assaig	32	140
210	Murià, Josep Ma.	Josep Camarasa, vidrier	Assaig	34	148
211	Murià, Josep Ma.	El doctor Pau de Ballester ens parla de la seva vida, de la unió de les religions, de Xipre i dels catalans	Assaig	41	184
212	Murià, Josep Ma.	Missatge de l'allunyat	Poesia	47	216
213	Murià, Josep Ma.	Josep Tomàs i Piera, advocat	Assaig	48	223
214	Murià, Josep Ma.	El mirador	Poesia	59	282
215	Murià, Josep Ma.	Josep Narro II-lustrador	Assaig	63	310
216	Murià, Josep Ma.	Abelard Tona i Nadalmà, escriptor	Assaig	67	339
217	Murià, Josep Ma.	Enric Faraudo i Puigdollers, tècnic electrònic	Assaig	68	347
218	Murià, Josep Ma.	El nostre aviador. Guillem Xucla	Assaig	72	380
219	Murià, Josep Ma.	Josep Maria Xammar. L'home d'ideals a brandats, a mort a l'exili	Assaig	77	418
220	Murià, Josep Ma.	Quebec i Catalunya	Assaig	79	434
221	Murià, Josep Ma.	De la terra estant. Observació directa	Assaig	103	636

#	AUTOR	TÍTOL	GÈNERE	NÚM.	PÀG.
222	Murià, Josep Ma.	Redempció	Poesia	107	673
223	Murià, Josep Ma.	La joventut	Assaig	116	742
224	Murià, Josep Ma.	Josep Carner. Mort a l'exili, a Brussel·les.	Assaig	116	745
225	Murià, Josep Ma.	Puerto Rico i Catalunya	Assaig	124	806
226	Murià, Josep Ma.	De la terra estant	Assaig	127	830
227	Murià, Josep Ma.	Conservadorisme	Assaig	129	846
228	Murià, Josep Ma.	De quan Josep de C. Serra-Ràfols va fer política	Assaig	130	856
229	Murià, Josep Ma.	La unitat peninsular es falsa	Assaig	134	888
230	Murià, Josep Ma.	De la terra estant	Assaig	135	894
231	Murià, Josep Ma.	De la terra estant	Assaig	151	1024
232	Murià, Josep Ma.	La paraula justa per a dir-te	Poesia	155	1058
233	Murià, Josep Ma.	La premsa espanyola i l'autocensura	Assaig	158	1082
234	Murià, Josep Ma.	De la terra estant	Assaig	159	1088
235	Murià, Josep Ma.	Jo sol tinc prou vida	Poesia	166	1147
236	Murià, Josep Ma.	De la terra estant	Assaig	174	1208
237	Palol de, Miquel	El límit de la nit	Poesia	166	1146
238	Paric	"Crideu, crideu el vostre dret de viure"	Assaig	127	832
239	Patufet	Ha reaparegut Patufet	Assaig	96	572
240	Pedrolo de, Manuel	Arreu on valguin les paraules, els homes. Cant IV de la tercera part. Amor final	Poesia	82	462
241	Pedrolo de, Manuel	Cent companys per a un company	Poesia	120	774
242	Peyrí, Antoni	Postscriptum del llibre "El poder polític. El problema Catalunya-Espanya"	Assaig	125	814
243	Pi Sunyer, August	De la mort imminent	Poesia	123	798
244	Pons, Josep Sebastià	Adéu-siau, oh torre gran...	Poesia	18	84
245	Puig, D.	Si la taronja falla...	Assaig	124	808
246	Raimon	A l'any quaranta. Els quatre rius de sang	Poesia	77	418
247	Raimon	A un amic d'Euskadi	Poesia	123	803
248	Rouret, Martí	Ja no vindrà la mort	Poesia	95	562
249	Sagarrade, Josep Maria	El poema de Nadal	Poesia	11	56
250	Salvat-Papasseit, Joan	Ampla és Castella	Poesia	17	80
251	Sampere, Màrius	El meu Déu	Poesia	133	882
252	Sargas, Josep	L'Opus Dei a l'Àfrica	Assaig	151	1026
253	Serrai Gasulla, Jaume	La situació actual a Catalunya	Assaig	60	289
254	Tona i Nadalmai, A	El meu Andreu Nin	Assaig	128	840
255	Tona i Nadalmai, A.	La setmana tràgica	Assaig	112	712
256	Tona i Nadalmai, A.	La venjança. Després de la setmana tràgica	Assaig	118	760
257	Tona i Nadalmai, A.	Temps de bombes	Assaig	123	801

#	AUTOR	TÍTOL	GÈNERE	NÚM.	PÀG.
258	Tona i Nadalmai, A.	Moment angèlic	Assaig	126	824
259	Tona i Nadalmai, A.	Vestir i no vestir	Assaig	132	872
260	TonaiNadalmai,Abelard	Joan Maragall	Assaig	100	604
261	TonaiNadalmai,Abelard	Enric Prat de la Riba	Assaig	105	652
262	TonaiNadalmai,Abelard	Figuretes del meu pessebre	Assaig	110	696
263	TonaiNadalmai,Abelard	La crema dels convents	Assaig	114	728
264	Tona i Nadalmai,A.	El vestir d'ahir i el d'avui	Assaig	131	864
265	Torres, Màrius	Dolç àngel de la mort	Poesia	6	36
266	TuñónAlbertos,Mateo	"El problema català vist per un espanyol"	Assaig	146	982
267	Valencia, Juan	Dos d'octubre	Poesia	148	1000
268	Valls i Jordà, Joan	Jocsfloralsdelallenguacatalana.Elegiaaunapàtriamarginal	Poesia	108	678
269	Vallverdú, Francesc	Una iniciativa que cal continuar	Assaig	133	881
270	Verdaguer, Jacint	Balada de Mallorca	Poesia	12	60
271	Vergós, Jaume	Anuncis en català	Assaig	117	753
272	Vergós, Manuel	Segons quina política	Assaig	119	769
273	Vergós, Pere	"Laguerrainiciadael17dejuliolde1936,encaranos'haacabat"	Assaig	149	1008
274	Vergós, Pere	L'assalt a la gran enciclopèdia catalana	Assaig	152	1032
275	Vergós, Pere	L'atemptat contra Carrero Blanco	Assaig	157	1076
276	Vergós, Pere	Gent que tenen pressa	Assaig	167	1155
277	Viusà, Manuel	Motius d'esperança	Assaig	100	609
278	Viusà, Manuel	Cal guanyar-s'ho	Assaig	113	721
279	Viusà, Manuel	Sobreeldiàlegambelsopressors.Apropòsitd'unllibre	Assaig	115	735
280	Viusà, Manuel	Allòquenos'hapogutdir.Alamortdeldoctoreduardfontserè	Assaig	117	751
281	Viusà, Manuel	El camí	Assaig	119	767
282	Viusà, Manuel	Els jocs florals botiflers	Assaig	127	831
283	Viusà, Manuel	Participació o col·laboració?	Assaig	129	848

ÍNDEX

Quinze anys de catalanisme gràfic.....	7	Butlletí núm. 41. Juny 1964.....	183
Nota de l'editor.....	13	Butlletí núm. 42. Juliol 1964	189
Butlletí núm. 1. Febrer 1961	15	Butlletí núm. 43. Agost 1964	193
Butlletí núm. 2. Març 1961	19	Butlletí núm. 44. Setembre 1964	199
Butlletí núm. 3. Abril 1961	23	Butlletí núm. 45. Octubre 1964	203
Butlletí núm. 4. Maig 1961	27	Butlletí núm. 46. Novembre 1964.....	209
Butlletí núm. 5. Juny 1961	31	Butlletí núm. 47. Desembre 1964	213
Butlletí núm. 6. Juliol 1961	35	Butlletí núm. 48. Gener 1965.....	221
Butlletí núm. 7. Agost 1961.....	39	Butlletí núm. 49. Febrer 1965.....	225
Butlletí núm. 8. Setembre 1961	43	Butlletí núm. 50. Març 1965	231
Butlletí núm. 9. Octubre 1961	47	Butlletí núm. 51. Abril 1965	235
Butlletí núm. 10. Novembre 1961.....	51	Butlletí núm. 52. Maig 1965.....	239
Butlletí núm. 11. Desembre 1961	55	Butlletí núm. 53. Juny 1965.....	247
Butlletí núm. 12. Gener 1962.....	59	Butlletí núm. 54. Juliol 1965	251
Butlletí núm. 13. Febrer 1962	63	Butlletí núm. 55. Agost 1965	257
Butlletí núm. 14. Març 1962	67	Butlletí núm. 56. Setembre 1965	263
Butlletí núm. 15. Abril 1962	71	Butlletí núm. 57. Octubre 1965	267
Butlletí núm. 16. Maig 1962.....	75	Butlletí núm. 58. Novembre 1965.....	273
Butlletí núm. 17. Juny 1962.....	79	Butlletí núm. 59. Desembre 1965	279
Butlletí núm. 18. Juliol 1962	83	Butlletí núm. 60. Gener 1966.....	287
Butlletí núm. 19. Agost 1962	87	Butlletí núm. 61. Febrer 1966.....	295
Butlletí núm. 20. Setembre 1962	91	Butlletí núm. 62. Març 1966.....	303
Butlletí núm. 21. Octubre 1962	95	Butlletí núm. 63. Abril 1966	307
Butlletí núm. 22. Novembre 1962.....	99	Butlletí núm. 64. Maig 1966.....	315
Butlletí núm. 23. Desembre 1962.....	103	Butlletí núm. 65. Juny 1966.....	319
Butlletí núm. 24. Gener 1963.....	107	Butlletí núm. 66. Juliol 1966	327
Butlletí núm. 25. Febrer 1963	111	Butlletí núm. 67. Agost 1966.....	335
Butlletí núm. 26. Març 1963	115	Butlletí núm. 68. Setembre 1966	343
Butlletí núm. 27. Abril 1963	119	Butlletí núm. 69. Octubre 1966	351
Butlletí núm. 28. Maig 1963.....	123	Butlletí núm. 70. Novembre 1966.....	359
Butlletí núm. 29. Juny 1963.....	127	Butlletí núm. 71. Desembre 1966	367
Butlletí núm. 30. Juliol 1963	131	Butlletí núm. 72. Gener 1967.....	377
Butlletí núm. 31. Agost 1963	135	Butlletí núm. 73. Febrer 1967	385
Butlletí núm. 32. Setembre 1963	139	Butlletí núm. 74. Març 1967	393
Butlletí núm. 33. Octubre 1963	143	Butlletí núm. 75. Abril 1967	401
Butlletí núm. 34. Novembre 1963.....	147	Butlletí núm. 76. Maig 1967	409
Butlletí núm. 35. Desembre 1963	151	Butlletí núm. 77. Juny 1967.....	417
Butlletí núm. 36. Gener 1964.....	155	Butlletí núm. 78. Juliol 1967	425
Butlletí núm. 37. Febrer 1964.....	159	Butlletí núm. 79. Agost 1967	433
Butlletí núm. 38. Març 1964	167	Butlletí núm. 80. Setembre 1967	441
Butlletí núm. 39. Abril 1964	171	Butlletí núm. 81. Octubre 1967	449
Butlletí núm. 40. Maig 1964.....	175	Butlletí núm. 82. Novembre 1967	457

Butlletí núm. 83. Desembre 1967.....	465	Butlletí núm. 133. Febrer 1972.....	877
Butlletí núm. 84. Gener 1968.....	473	Butlletí núm. 134. Març 1972.....	885
Butlletí núm. 85. Febrer 1968.....	481	Butlletí núm. 135. Abril 1972.....	893
Butlletí núm. 86. Març 1968.....	489	Butlletí núm. 136. Maig 1972.....	901
Butlletí núm. 87. Abril 1968.....	497	Butlletí núm. 137. Juny 1972.....	909
Butlletí núm. 88. Maig 1968.....	505	Butlletí núm. 138. Juliol 1972.....	917
Butlletí núm. 89. Juny 1968.....	513	Butlletí núm. 139. Agost 1972.....	925
Butlletí núm. 90. Juliol 1968.....	521	Butlletí núm. 140. Setembre 1972.....	933
Butlletí núm. 91. Agost 1968.....	529	Butlletí núm. 141. Octubre 1972.....	941
Butlletí núm. 92. Setembre 1968.....	537	Butlletí núm. 142. Novembre 1972.....	949
Butlletí núm. 93. Octubre 1968.....	545	Butlletí núm. 143. Desembre 1972.....	957
Butlletí núm. 94. Novembre 1968.....	553	Butlletí núm. 144. Gener 1973.....	965
Butlletí núm. 95. Desembre 1968.....	561	Butlletí núm. 145. Febrer 1973.....	973
Butlletí núm. 96. Gener 1969.....	569	Butlletí núm. 146. Març 1973.....	981
Butlletí núm. 97. Febrer 1969.....	577	Butlletí núm. 147. Abril 1973.....	989
Butlletí núm. 98. Març 1969.....	585	Butlletí núm. 148. Maig 1973.....	997
Butlletí núm. 99. Abril 1969.....	593	Butlletí núm. 149. Juny 1973.....	1005
Butlletí núm. 100. Maig 1969.....	601	Butlletí núm. 150. Juliol 1973.....	1013
Butlletí núm. 101. Juny 1969.....	617	Butlletí núm. 151. Agost 1973.....	1023
Butlletí núm. 102. Juliol 1969.....	625	Butlletí núm. 152. Setembre 1973.....	1031
Butlletí núm. 103. Agost 1969.....	633	Butlletí núm. 153. Octubre 1973.....	1039
Butlletí núm. 104. Setembre 1969.....	641	Butlletí núm. 154. Novembre 1973.....	1047
Butlletí núm. 105. Octubre 1969.....	649	Butlletí núm. 155. Desembre 1973.....	1055
Butlletí núm. 106. Novembre 1969.....	657	Butlletí núm. 156. Gener 1974.....	1063
Butlletí núm. 107. Desembre 1969.....	669	Butlletí núm. 157. Febrer 1974.....	1071
Butlletí núm. 108. Gener 1970.....	677	Butlletí núm. 158. Març 1974.....	1079
Butlletí núm. 109. Febrer 1970.....	685	Butlletí núm. 159. Abril 1974.....	1087
Butlletí núm. 110. Març 1970.....	693	Butlletí núm. 160. Maig 1974.....	1095
Butlletí núm. 111. Abril 1970.....	701	Butlletí núm. 161. Juny 1974.....	1103
Butlletí núm. 112. Maig 1970.....	709	Butlletí núm. 162. Juliol 1974.....	1111
Butlletí núm. 113. Juny 1970.....	717	Butlletí núm. 163. Agost 1974.....	1119
Butlletí núm. 114. Juliol 1970.....	725	Butlletí núm. 164. Setembre 1974.....	1127
Butlletí núm. 115. Agost 1970.....	733	Butlletí núm. 165. Octubre 1974.....	1135
Butlletí núm. 116. Setembre 1970.....	741	Butlletí núm. 166. Novembre 1974.....	1143
Butlletí núm. 117. Octubre 1970.....	749	Butlletí núm. 167. Desembre 1974.....	1151
Butlletí núm. 118. Novembre 1970.....	757	Butlletí núm. 168. Gener 1975.....	1159
Butlletí núm. 119. Desembre 1970.....	765	Butlletí núm. 169. Febrer 1975.....	1167
Butlletí núm. 120. Gener 1971.....	773	Butlletí núm. 170. Març 1975.....	1175
Butlletí núm. 121. Febrer 1971.....	781	Butlletí núm. 171. Abril 1975.....	1183
Butlletí núm. 122. Març 1971.....	789	Butlletí núm. 172. Maig 1975.....	1191
Butlletí núm. 123. Abril 1971.....	797	Butlletí núm. 173. Juny 1975.....	1199
Butlletí núm. 124. Maig 1971.....	805	Butlletí núm. 174. Juliol 1975.....	1207
Butlletí núm. 125. Juny 1971.....	813	Butlletí núm. 175. Agost 1975.....	1215
Butlletí núm. 126. Juliol 1971.....	821	Butlletí núm. 176. Setembre 1975.....	1223
Butlletí núm. 127. Agost 1971.....	829	Butlletí núm. 177. Octubre 1975.....	1231
Butlletí núm. 128. Setembre 1971.....	837	Butlletí núm. 178. Novembre 1975.....	1239
Butlletí núm. 129. Octubre 1971.....	845	Butlletí núm. 179. Desembre 1975.....	1247
Butlletí núm. 130. Novembre 1971.....	853	Butlletí núm. 180. Gener 1976.....	1255
Butlletí núm. 131. Desembre 1971.....	861	Índex d'autors i d'articles.....	1263
Butlletí núm. 132. Gener 1972.....	869		

BUTLLETI

PRESENTACIO

No. 1

FEBRER DE 1961

REDACCIO I

ADMINISTRACIO:

PEDRO MORENO, 701

TEL. 4-27-21

GUADALAJARA, JAL.
MEXIC

PREU D'UN EXEMPRAR:

\$ 1.00

LA JUNTA DIRECTIVA, INFORMA:

Aquesta Junta Directiva, elegida en la darrera Assemblea General Ordinària, ha quedat constituïda així:

President: Santiago Lloret
Secretari: Martí Bosch
Bibliotecari: J. M. Murià i Rouret
Tresorer: Bartomeu Rosique
Vocals: Josep Ma. Murià
Alvar Subirats
Joan Moya
Jaume Camarasa i M.

També s'han format les Seccions de Cultura, Festes, Teatre i Folklore, a les quals en seran Delegats J. M. Murià i Rouret, Alvar Subirats, Joan Moya i Jaume Camarasa i Moles, respectivament.

Cultura

El nostre ex-President, Sr. Antoni Escofet, lluitador catalanista de re-

El Centre Català de Guadalajara inicia avui la publicació d'un modest Butlletí amb la intenció que els nostres socis, sobretot aquells que per les seves ocupacions no els és possible assistir amb freqüència als actes i festes de l'entitat, estiguin assabentats de la nostra vida social i de les principals activitats que porten els catalans escampats arreu del món i els que viuen dintre de Catalunya.

També és la nostra intenció que tots els compatriotes allunyats d'aquesta ciutat ens coneguin l'existència i vulguin recollir el nostre oferiment de solidaritat i d'ajut espiritual i material que sigui abastable.

D'acord amb els principis que ens imposen els nostres Estatuts, mai no farem cap manifestació política de partit; però sí que en tot moment mantindrem l'amor a la nostra Patria i amb el màxim de les nostres forces ajudarem a divulgar els valors del seu esperit. Aquesta posició no tan sols no ens priva de respondre en forma adequada als enemics de Catalunya, sinó que ens hi obliga.

Es aquest Butlletí una tribuna oberta als nostres socis, sense excepció. El dret a manifestar-s'hi no té altres limitacions que les obligades per l'espai, la disciplina literària i els principis del Centre. Espetem la col·laboració i el suport de tots per a poder-li donar una llarga vida.

També estem al servei de les entitats catalanes de tots els països, les quals saludem molt cordialment, per a contribuir a la difusió dels fets o noves que siguin d'interès general.

lleu i profund coneixedor de la nostra història, donarà una conferència sobre la Guerra dels Segadors. Oportunament seran cursades les invitacions personals amb la indicació del dia i l'hora.

S'estan fent tràmits per a adquirir uns quants volums més per a la Biblioteca, la qual ha quedat instal·lada als baixos del nostre estatge, on s'hi posarà també a la disposició dels socis varietat de diaris i revistes.

La Junta Directiva, ha acordat mantenir el Premi Pau Casals, dotat en mil pesos mexicans, als Jocs Florals de la Llengua Catalana que es

celebraran enguany a la ciutat d'Alguer, a l'illa de Sardenya. Queda oberta la subscripció acostumada entre els nostres socis i amics.

Festes

S'ha organitzat pel dissabte dia 4 d'aquest mes, a dos quarts d'onze de la nit, un gran ball de Carnaval, havent estat contractada l'orquestra "Toño Suárez". Es recomana molt especialment que els assistents es posin disfressa. El preu de l'entrada serà de \$10.00 i el dret de taula \$20.00. Ja s'han editat els corresponents programes i es prega als socis hi donin la màxima difusió.

Dintre de poc es celebrarà un campionat social de Ping-Pong. Els que s'hi vulguin inscriure són pregats de dirigir-se a Jaume Camarasa i Moles.

Teatre

La Sra. Lina B. de Bosch, directora, ha començat a distribuir entre els elements del nostre Elenc els papers per a l'obra "El Fill del senyor Gol" de Lluís Elies. La representació s'anuncia pel dia primer de març vinent, que s'escau en dissabte. Els programes seran editats bien aviat.

SALUTACIO DE PAU CASALS

Per conducte personal del nostre estimat consoci Antoni Gilabert, qui va assistir als Festivals celebrats a Acapulco, hem rebut per a tots els socis d'aquest Centre, una afectuosa salutació del Mestre Pau Casals. No cal dir amb quina emoció li hem donat acollida i la corresponem.

PAPERERIA
LLIBRERIA
BARCINO

Av. Lafayette, 106 Tel. 4-47-68

GUADALAJARA, JAL.

CANCONER CATALA

EL REI MARINER

(Anónim)

A la vora de la mar hi ha una donzella
que broda d'un mocador la flor més bella;
com ne fou a mig brodar li falta seda.
En veu venir un mariner que el mar navega:
—Mariner, bon mariner, si'n porteu seda?
—De quin color la voleu, blanca o vermella?
—Vermelleta la vull jo, que és millor seda:
vermelleta la vull jo, que és per la Reina.
—Pugeu a dalt de la nau, triareu d'ella.—
Com dalt de la nau va ser la nau féu vela;
mariner es posa a cantar cançons novelles,
amb el cant del mariner s'ha adormideta,
i amb els aires de la mar ella es desperta!
—Mariner, bon mariner, torneu-me en terra,
que los aires de la mar m'en donen pena.
—Això sí que no ho faré, que heu de ser meva.
—De tres germanes que som só la más bella;
l'una és casada amb un duc, l'altra és princesa,
i jo, pobreta de mi, marinereta!
L'una en porta vestit d'or, l'altra de seda,
i jo, pobreta de mi, de sargil negre.
—No en sou marinera, no, que en sereu reina,
que jo só lo fill del Rei de l'Anglaterra.
Set anys ha que vaig pel món per vós, donzella.

Transportes Culiacán, S. A. de C. V.

MEXICO-GUADALAJARA-CULIACAN-NOGALES
I PUNTS INTERMITJOS

SERVEI D'EXPRESS MEXICO-GUADALAJARA

Sortida diària de Mèxic, D.F. a les 6 hs.

Sortida diària de Guadalajara a les 18 hs.

OFICINES GENERALS A MEXICO, D.F.:
Mariano Azuela, 40 — Tels. 47-71-55 i 47-62-54

OFICINES A GUADALAJARA:
Gante, 310 — Tel. 3-35-70.

ENLLACEM PER A TOTA LA REPUBLICA

ELECTROTECNICA, S. A.

Concessionari exclusiu de TRANSBARO, S. A. per a la distribució de la maquinària elèctrica ASEA i dels equips especials.

MAQUINARIA I MATERIAL ELECTRIC EN GENERAL

TRANSFORMADORS IG-IRAPUATO

Av. Niños Héroes, 319

Telèfon 4-91-03

GUADALAJARA, JAL.

NOTES CASOLANES

Va complir quinze anys la senyoreta Maria del Carmen Torné, element dansaire del Centre. Aquesta edat tan florida i envejada es va celebrar al nostre estatge amb gran moviment i soroll de totes menes i amb abundoses ingerències sòlides i líquides. Detall molt agradable fou la participació de l'homenatjada a la dansa "El Galop de Cortesia" amb els seus companys de l'Esbart. Felicitats, Maria del Carme, i que ben a poc a poc puguis anar comptant un sens fi d'aniversaris.

*

En Baltasar Jordana s'ha posat a criar pollets (femelles) amb una cura científicament perfecta i amb un afecte gairabé paternal. Això va intrigar als seus amics més xafarders, car tothom comentava que no n'hi havia per tant. Era un secret que ja s'ha pogut aclarir: Quan va venir al Centre un tal Professor Moreno a fer jocs de mans i endevinar el futur als curiosos, en Jordana el va consultar d'amagat i l'endevinaire li va dir que entre els pollets li havia de sortir un dia la gallina dels ous d'or. Aquest Professor Moreno, però és de via estreta. Fixeu-vos que a la senyora Escofet li va pronosticar que treuria la rifa i només van ser quatre cents pesos miserables. Això vol dir que el dels pollets no cal que es fassi masses il·lusions; la famosa gallina serà molt mala ponedora i els ous,

petits i escassos, tindran una closca molt primeta i serà d'or de catorze, a tot tirar.

*

Amb dos dies de retard, per tal de desininar-nos la tarda d'un diumenge, els Reis d'Orient van fer una visita al nostre casal i distribuïren magnànimament joguines i llaminadures a la gent menuda que es va aplegar per a fer-los una digna rebuda. La festa es va completar amb una sessió de titelles, dirigits per la Sra. Roser P. de Moya, i amb arguments del petit autor Ernest Moya, que promet esdevenir un gran comediògraf. També actuaren un parell de pallassos, en Tin i en Tilín, bons complidors de la seva missió de fer riure. Els Reis foren tan autèntics que la personalitat dels intèrpretes va quedar completament anul·lada. Felicito tots els que col·laboraren en aquesta festa, però molt especialment la Sra. Lina B. de Bosch.

*

El dia 17 del mes passat, encara que molt a deshora, vam celebrar una castanyada. La culpa del retard es deu a l'expedidor de les castanyes, des de Catalunya. Resulta que es va equivocar de vehicle i en lloc de trametre-les per avió ho va fer per vaixell de vela. De totes maneres foren benvingudes i el nostre Delegat a la Comi-

ssió de Festes, Alvar Subirats, va poder lluir els seus grans dots d'organitzador.

*

Ha passat una temporada entre nosaltres el Sr. Juame Garriga, vell resident als Estats Units, a qui familiarment anomenem l'oncle "Jim". També el jove Guifré Murià ha vingut unes setmanes amb la intenció de reposar de veterinària i zootècnia, però no s'ha pogut escapar d'atendre una colla de bèsties i bestioles dels seus amics... Visites llampec foren les dels compatriotes J. M. Casals i Baltrà, advocat; la del xiroi i empedernit viatjant Anton Fortuny i Batlle, dels més antics residents catalans a Mèxic, ja que hi porta 67 anys, i finalment la del pilot aviador Guillem Xuclà i Mir, qui amb Canudes, Carreres, Camarasa i Aguilera formava l'equip dels primers voladors catalans. En Xuclà, després de residir molts anys a l'Amèrica central, ara s'ha instal·lat a Hermosillo, Son. i es dedicarà a la venda d'avionetes. Pensem adquirir-n'hi una pel servei d'informació d'aquest Butlletí...

*

La motocicleta és un dels vehicles que mereixen menys confiança i li tinc certa antipatia. No em manquen els motius. El fill gran del Sr. Pere Granada hi acaba de prendre mal. En nom de tots els d'aquesta casa, li desitjo un ràpid i total restabliment.

J.M.M.

ARANYES DE CRISTALL

CRISTALLS

ARTE

CRISTALINO

S. A.

PROP. JAUME CAMARASA

Independencia, 163 Tel. 4-59-32
SAN PEDRO TLAQUEPAQUE, Jal.

MARCEL CARRE

PARIS, France

Revitalitzeu els vostres cabells amb

REGENOL

que els suavitza i evita la seva caiguda.

ABARROTERA VALLARTA, S. A.

Gran assortiment de queviures, del país i importats.
Vins i licors de totes menes, del país i importats.
Elaboració pròpia d'embotits a l'estil català:
Butifarra, salsitxa, sobressada, llonganissa i fuet.

— Servei a domicili —

Av. Vallarta, 1674

GUADALAJARA, JAL.

Telèfon: 5-94-83

Els Jocs Florals de la Llengua Catalana

La Comissió organitzadora formada enguany per: Rafael Catardi, President; Fidel Cilliano, Tresorer; Antoni Simon i Mossa, Secretari; Antoni Era, Rafael Sari, Josep Giglio, Pasqual Scanu i Pasqual Nonis, ha fet circular un abrandat manifest del qual copiem els següents paràgrafs:

"Alguer, antiga i noble ciutat catalana de Sardenya, filla fidelíssima de la República Italiana, gelosa de les seves tradicions i institucions ancestrals, espill de puresa arcaica i sencera, ressorgint avui després d'un llarg període de silenci a la vida del món modern tot conservant l'esperit dels seus gloriosos avantpassats, ha tingut l'honor d'ésser elegida per a celebrar els Jocs Florals de la Llengua Catalana de l'any 1961, CIII de llur restauració.

"La cornisa dins la qual es celebrarà la Festa del Gai Saber és doblement suggestiva sigui en sentit històric i sentimental, sigui per l'ambient i el paisatge. La llum encegant de la marina blava, el recer fosc de les muralles d'ocre, l'arc immens de les platges blanques, els precipicis de calissa rogenca anihilats dins aigües cruels, els dolços turons matisats pel verd d'oliveres, els rajols lluents de cúpules, torratxes i campanars, els reflexos d'aram de la caleta contribueixen a rendre tot i més sensible aquella contraposició entre l'obra de l'home i la de la naturalesa: com si el temps s'hagués indefinidament aturat.

"Però des de l'arrel ensunyada —com a despertament darrer una son llarga i profunda a la vora del temps— retroba ara a l'Alguer anhelant a guanyar els dies perduts, conscient del retrobament espiritual amb els germans en la llengua, i s'obra d'antuvi al constatat de les ciutats catalanes a l'aplec fraternal i ric de significança de la convocatòria de poetes i prosadors de parla catalana; per a que de la cendra dels Jocs cremats als antanyis pugui sorgir més viva i flamejant la inapagable llàntia de la nostra força espiritual, realitat indubtable i indestructible, símbol de la nova Europa,

1714-1939 I ELS CATALANS DE L'EXILI

1939, segon volum de la tràgica història de Catalunya. Felip Vè. fou l'incitador anticatalà de Franco. Dues èpoques molt separades, però dos fets amb conseqüències molt semblants.

Prop de dos segles va tardar Catalunya per poder entrar en un període de franca renaixença després dels fets de 1714 i abans de veure's esquinçada brutalment amb l'anomenada "guerra civil".

Gràcies a què les evolucions històriques són més ràpides en l'època actual, només portem aquesta vegada dues desenes i ja albirem el moment en que podrem cantar ufans el segon renaixement.

Després de les premsades tan imponents que ha sofert la nostra cultura, com és possible que tan ara com abans hàgim renascut nacionalment? Sense cap gesta bèl·lica, sense l'efecte directe de cap trastorn internacional...

Si bé és veritat que els fets violents són més ràpids, també són més insegurs i de vegades porten fracassos irreparables.

En canvi l'acció lenta i persistent és sòlida i difícil de contrarestar i, de passada, no anul·la amb aquella freqüència crudel de l'acció directa el més sagrat dels éssers humans.

De manera conscient, els nostres capdavaners han preferit sempre la

lluita passiva, i no pas per covardia, car amb aquesta lluita també han sabut sacrificar alguns la vida o la llibertat, sinó perquè ha estat el millor camí a seguir.

Són aquestes accions, que moltes vegades fins han servit d'esbargiment, sota la seva aparença insignificant, les que ens han posat a l'horitzó el falaguer destí de la nostra Pàtria. En la seva deguda proporció, em refereixo també a tots els actes patriòtics o de simple manifestació catalana que es celebren des dels països amb llibertats humanes on molts compatriotes s'han exiliat per força o voluntàriament.

Aquestes activitats tingueren relleu inicial a la ciutat de Buenos Aires amb els Primers Jocs Florals de la Llengua Catalana a l'exili i que secundats per molts nuclis de catalans, són sens dubte les que ens han donat les bases per una lluita gairebé oberta amb les armes de les lletres.

Tot això, però, no vol dir que ens hem de creuar de braços i esperar que els esdeveniments es desenvolupin per si sols. Les actuacions fortes o violentes aplicades en un moment oportú són les que condueixen definitivament als objectius.

J. M. Murià i Rouret.

en contraposició a un món sempre més llançat envers un materialisme abismal.

"Arrelats en aquest propòsit, propugnadors de la superioritat de la valor de l'esperit, segurs que en els enllaços històrics, espirituals i de sang que ens uneixen —nosaltres de l'Alguer i vosaltres d'arreu del món— en sortiran encara més forts, convoquem ací a l'Alguer els Jocs Florals de la Llengua Catalana de 1961 i fem saber a les Entitats, a les Agrupacions de Cultura, a les Col·lectivitats, als Centres, als Casals, als Gremis, als Instituts i a les Persones de parla catalana de tot arreu que adheriren pels temps pas-

sats i voldran manifestar llur anuència al pròxim certàmen, que el terme fixat per a enviar llur adhesió és el dia 15 de febrer de 1961".

A l'entusiasme dels germans d'Alguer hi unim el nostre.

EL POETA AGUSTI BARTRA

Becat de nou per la Fundació Guggenheim, el poeta Agustí Bartra, ha sortit cap els Estats Units on hi residirà un any per tal de complir la missió d'elaborar una antologia de la poesia universal de tots els temps.

No. 2

MARÇ DE 1961

REDACCIO I
ADMINISTRACIO:
PEDRO MORENO 701
GUADALAJARA, JAL.
MEXIC.

RESPONSABLE: JOSEP M. MURIA

Impreso mensualmente en Tallery
Linotipográfico Radio - Colón 624
EN TRAMITE EL REGISTRO COMO
ARTICULO DE 2ª CLASE EN LA
ADMINISTRACION DE CORREOS.

PREU D'UN EXEMPLAR \$ 1.00

LA JUNTA DIRECTIVA, INFORMA:

TRESORERIA

La situació econòmica del Centre, aquests darrers mesos ha millorat considerablement, gràcies a les aportacions de Jaume Camarasa, Francesc Torné i Santiago Lloret.

CULTURA

A primers del mes entrant s'iniciaran al nostre estatge unes classes catalanes de Gramàtica, Història i Geografia que es donaran simultàniament, dedicades a persones adultes i a base d'un sistema adequat que no imposarà un ordre estricte, per tal de donar facilitats als que llurs ocupacions no els permeten l'assiduitat.

La Biblioteca s'ha ampliat amb uns volums que han estat cedits per Martí Bosch i a la taula de diaris i revistes hi tindrem ara la revista "L'ife" costejada per Joan Moya.

BUTLLETÍ

CAMINS A SEGUIR

El motiu d'existència del Centre Català de Guadalajara, com el de totes les entitats catalanes a l'estranger, s'assenta en dos aspectes primordials: el primer és el de mantenir contacte entre els compatriotes i així sentir-nos menys allunyats de la Catalunya estimada. El segon és el de tenir un mitjà per a donar presència a la nostra pàtria a l'indret del món on vivim. L'un és per servir-nos, l'altre és per servir, però ambdós representen una assistència a la nostra catalanitat.

Ara bé, per tal que l'afluència dels nostres compatriotes a l'estatge del Centre sigui abundosa i constant, no n'hi ha prou amb un sostre, unes parets i unes cadires per seure. Cal que hom s'hi trobi bé físicament, que hi sigui atès i que hi pugui disfrutar d'un esbarjo. En poques paraules: el Centre ha d'ésser una cosa molt més extensa que una mena de temple per anar exclusivament a rendir culte a la pàtria.

Els catalans que residim a aquesta ciutat, tenim amplex ambicions pel nostre Centre. Es clar que ens trobem amb una dificultat inicial bastant difícil de superar, que és el poc nombre de socis, malgrat que apleguem gairebé la totalitat dels compatriotes; però el remei ja el tenim i és previst en els nostres estatuts, amb totes les garanties per evitar el desvirtuament de l'esperit que ens inspira. Es tracta dels socis no catalans. Aquests ens poden ajudar molt en l'aspecte material; però també són els que han d'ésser millor servits. I en l'aspecte ideal, si reflexionem bé, veurem que encara ens ajuden més. Si hem de donar presència a la nostra pàtria, en aquesta estimada terra mexicana, cal que sigui davant del major nombre possible de persones. Que en vinguin moltes al nostre casal, que ens coneguin personalment i que coneguin l'existència del nostre idioma, dels nostres cants, del nostres costums i de tota la nostra vida. Fem-nos estimar i crearem catalanòfils que tan ens convenen per ajudar-nos a obrir camí entre el gran desconeixement que existeix sobre Catalunya.

El dijous dia 16 d'aquest mes de març, a dos quarts de deu del vespre i al nostre estatge, el senyor

ANTONI ESCOFET

donarà una conferència sobre

LA GUERRA DELS SEGADORS

La Comisió de Cultura us hi invita i espera que per la rellevant personalitat del conferenciant i la importància del tema, no deixareu d'assistir-hi.

Segueix endavant l'organització del campionat social de "Ping-Pong". Són molts els socis que s'hi han inscrit i alguns no socis, ja que les Bases permeten la participació a tots els simpatitzants del Centre.

ALFOMBRAS

Y

LINOLEUMS

S. DE R.L. Y C.V.

UNICA CASA
ESPECIALITZADA
EN CATIFES

Tels. 3-22-01 - 3-35-47
16 de Septiembre 230
GUADALAJARA, JAL.

**PAPERERIA
LLIBRERIA
BARCINO**

Av. Lafayette, 106 Tel. 4-47-68
GUADALAJARA, JAL.

LA FILLA DEL MARXANT

(Anònim)

La filla del marxant diuen que és la més bella.
No és la més bella, no, que altres n'hi han sense ella.
La virondon!

La virondon, quina donzella!

La virondon!

La'n treuen a ballar a la dansa primera.
El ballador li diu: —Amor, sôu pesanteta.
—I en que m'ho coneixeu? Bé és prou de bon conèixer:
la cintureta us creix i el davantal s'aixeca
i el faldellí vermell d'un pam no us toca a terra.
Voleu venir, l'amor, anirem a la font bella?
Tota dona que hi beu queda deslliuradeta.—
Quan ne van ser allà la font torna eixuteta.
De sentiment que en té l'infant li cau a terra.
—Colliu això, don Joan, tireu-lo a la ribera.
—Tireu-li vós, amor, que no són coses meves.—
El pecat és tan gran l'aigua torna vermella.
Los pescadors del rei pesquen a la ribera.
N'han pescat un infant bonic com una estrella.
De tan bonic que n'és lo porten a la reina.
—Calleu, calleu, amor, que en sereu presonera.
A la presó del rei vós sereu la més bella.
Vos hi estereu set anys no en veureu cel ni terra.—
Al cap de los set anys treu lo cap en reixeta.
La veu un passejant que s'ha enamorat d'ella:
—Torneu demà el matí: la veureu vestideta,
vestideta de blanc amb lo butxí darrera,
un Sant Crist a les mans, cantant lo miserere.—
Quan ella va passar davant de casa seva,
en va arrencar un gran crit: —Valga'm Déu, mare meva,
si m'haguéssiu casat al cap de la quinzena!

Transportes Culiacán, S. A. de C. V.

MEXICO-GUADALAJARA-CULIACAN-NOGALES I PUNTS INTERMITJOS

SERVEI D'EXPRESS MEXICO-GUADALAJARA

Sortida diària de Mèxico, D.F. a les 6 hs.

Sortida diària de Guadalajara a les 18 hs.

OFICINES GENRAIS A MEXICO, D. F.:

Mariano Azuela, 40 — Tels. 47-71-55 i 47-62-54

OFICINES A GUADALAJARA: Gante, 310 — Tel. 3-35-70.

ENLLACEM PER A TOTA LA REPUBLICA

ELECTROTECNICA, S. A.

Concessionari exclusiu de TRANSBARO, S. A. per a la distribució de la maquinària elèctrica ASEA i dels equips especials.

MAQUINARIA I MATERIAL ELECTRIC EN GENERAL

TRANSFORMADORS IG.IRAPUATO

Av. Niños Héroes, 319

Telèfon 4-91-03

GUADALAJARA, JAL.

NOTES CASOLANES

El Carnaval va donar motiu als nostres socis i amics per espolsar-se durant una llarga nit tots els mals humors i preocupacions. Sota la direcció artística del nostre excel·lent i constant col·laborador en totes les festes, el pintor Eduard García Perez, empeltat espiritualment de català, les dependències (no m'atreveixo a dir salons) del nostre casal foren engalanades en forma molt escaient i més d'un dels assistents van fer "oh!" a l'entrar. Responent a la sol·licitud de la Comissió de Festes, les disfresses foren abundoses, lluint-hi el bon gust i el bon humor. El simpàtic matrimoni Jaume i Cèlia Costa s'emportaren el primer premi de parelles, l'un de pallasso i l'altra de negreta (generós sacrifici de la seva bellesa). El segon el van guanyar el dimoni i l'àngel, encarnats pel matrimoni Alonso. En els conjunts fou premiat el tercet de la mainadera i les criatures, interpretats magistralment per Welther Franz i Carles i Marisol López. També fou ben premiat un grup escolar mixte, que féu una entrada triomfal precedits per la "professora" Sra. Moya. Els premis individuals se'ls emportaren un pallasso animat per Angel Goñi; una esgarrifosa bruixa que metamorfosava el plàcid Pere Estapé; una Cleopatra, traductora a l'egipci de la bellesa d'Ester Tàpies, i una autèntica "geisha" moguda per la figura gràcil i distingida de la Sra. Casanova. Ningú, però, no va tenir esment de la disfressa que portava un servidor: anava de senyor del segle XX. L'èxit de la festa es deu a molts col·laboradors, però és just remarcar l'activitat del Delegat a la Comissió de Festes, Alvar Subirats, i sobretot la del dinàmic Joan Moya, que se'l

trojava sempre que se'l necessitava —que ora a cada moment— ja fos a dalt, a baix o a tots els indrets de l'estatge. De vegades, però, era difícil d'identificar, car tan aviat el vèiem d'impecable "smoking" com de sobirà oriental.

El nostre Bibliotecari diu que es compromet en aconseguir més volums, però es mostra una mica pessimista pel que fa a més llegidors. Tothom el felicita per l'encert que ha tingut en el nou emplaçament de la biblioteca. Es un lloc molt íntim i confortable... per a fer-hi tertúlia, tot contemplant la gràciosa immobilitat dels llibres.

Ens assabentem amb molta satisfacció que el pare de Francesc Alvarez, estimat i actiu element dansaire del nostre Esbart, ha millorat molt de la malaltia soferta. Esperem veure'l aviat a les festes del Centre.

El mes de desembre de l'any mil nou-cents setanta-cinc tindrem una festa per a celebrar el quinze aniversari d'una filla de Josep Jové i Clop.

El fill del nostre compatriota Francesc Adell, resident a Monterrey, continua internat a una clínica d'aquesta ciutat, com a conseqüència del greu accident automovilístic que va sofrir ara fa uns tres mesos; però ja es troba molt millor. Voldríem que aviat

les seves condicions físiques el permetessin de tornar a peu a casa seva.

A la casa del matrimoni Bosch-Buxadé, ha entrat amb tots els honors una nena que es dirà Nuri. Li tenim preparada la proposta de soci.

El nostre Tresorer i fervent catalanòfil, Bartomeu Rosique, ha casat el seu fill Joan Josep a la ciutat de Culiacán, Sin. Desitjo moltes felicitats al nou vingut a l'honorable gremi dels casats.

Ariel Faraudo, que ara viu a Veracruz, va perdre's la xerinoia del famós Carnaval d'aquell port pel místic recolliment de Guadalajara.

Quan la "posada", a can Camarasa, vam menjar coca; per Reis, al Centre, vam menjar coca; per Carnaval, vam menjar coca; a la marimbada espontànea del dia 11 del mes passat, vam menjar coca, i tenim moltes més coques preparades per totes les festes que vindran.

J. M. M.

ARANYES DE CRISTALL

CRISTALLS

ARTE

CRISTALINO

S. A.

PROP. JAUME CAMARASA

Independencia, 163 Tel. 4-59-32
SAN PEDRO TLAQUEPAQUE, Jal.

MARCEL CARRE

PARIS. France

Revitalitzeu els vostres cabells amb

REGENOL

que els suavitza i evita la seva caiguda.

ABARROTERA VALLARTA, S. A.

Gran assortiment de queviures, del país i importats.

Vins i licors de totes menes, del país i importats.

Elaboració pròpia d'embotits a l'estil català:

Butifarra, salsitxa, sobressada, llonganissa i fuet.

— Servei a domicili —

Av. Vallarta, 1674

GUADALAJARA, JAL.

Telèfon: 5-94-83

JAUME CAMARASA, AVIADOR

— I —

Entre el mariner i l'aviador sempre he trobat una semblança. L'un navegant pel mar, l'altre per l'aire, ambdós lluny de la terra embrutidora, tenen l'esperit obert, ple de noblesa, sense reserves mentals, grans conreadors d'amistats, sempre generosos, amb un alt concepte de la solidaritat humana i amb una conversa transparent i lluminosa, potser treta dels amples horitzons que estan habituats a contemplar.

Es comprèn que parlo en termes generals, car n'hi ha que no en coneixen cap d'aquestes virtuts; però totes les posseeix en Jaume Camarasa, veterà pilot de l'aviació catalana, inactiu des del seu exili a Mèxic. Heus aquí un dels molts valors que s'han suspès indefinidament per Catalunya. Pel fet de no volar, però, no ha deixat de ser un aviador. Ho serà sempre. La vida l'ha portat a dedicar-se a activitats industrials, mentre el seu cor i la seva fantasia continuen entre els núvols.

Encara que jo sigui gairebé profa en matèria d'aviació, també em considero una mica alaferit (en l'acceptació que em permeto crear i que no s'ha confondre en "tocat de l'ala"...) i per això tinc el goig ben gran de sostenir llargues converses amb aquest amic aviador d'història tot ple d'esplendidesa. He dit converses, però en realitat el que faig més és escoltar.

Era molt petit en Camarasa quan se li va despertar l'afició a la navegació aèria. Des de la barriada de Les Corts de Barcelona, on vivia, se'n anava a peu fins la punta de l'escullera per passar-s'hi hores contemplant les evolucions dels hidroavions de l'Aeronàutica Naval. Un dia va veure passar per damunt de casa seva un aeroplà i la seva intuïció li va donar a entendre que no anava a l'hora. Efectivament, poc després va córrer la nova que havia fet aterratge forçós al Camp d'en Galvany (Turó-Park). Malgrat la distància hi va anar corrent i allí, tafaneiant l'aparell —mai no n'havia vist cap de tan a prop— va sentir una atracció inexplicable i es va

En Camarasa disposat a pilotar un aeroplà "Moth", l'any 1931

abrandar tant la seva imaginació d'infant, que perdé la noció del temps i s'hi va passar tot el dia, sense recordar-se del dinar. En arribant a casa es va guanyar una bona sèrie de plantofades. L'afició li ha proporcionat grans satisfaccions, però també li ha costat els seus dolors. Els d'aquell dia van ser els primers.

Sempre amb la dèria dels avions, va iniciar els estudis de mecànica a l'Escola Industrial de Barcelona, però com que no havia estat cridat per aquest cantó, al cap de poc temps els va deixar córrer.

El primer contacte amb els homes de l'aire el va tenir a una festa que l'Aeronàutica Naval va celebrar al camp d'en Canudes, petit aeròdrom terraplenat que ja no existeix. Aquell dia va conèixer l'Aguilera, que més tard esdevingué gloriós aviador, caigut en servei de guerra al front d'Aragó, l'any 1936.

Fou l'Aguilera qui l'introduí a l'Aeri Club, que tenia el local social al carrer Pelai, damunt de l'Americana Bar. Allí li fou presentat en Canudes, aleshores ja consagrat, i en Xuclà. En Carreres el va conèixer uns mesos després.

Finalment, quan tenia divuit anys, li va arribar el moment solemne del bateig de l'aire, tan esperat des que tenia ús de raó. Esdevingué el dia 26 de desembre de 1928, amb un aparell Aviatik, motor Fiat de 100 H.P., pilotat per Canudes, alçant-se i aterrant al seu camp. El vol va durar set minuts per damunt la ciutat de Barcelona. Aquells aeroplans, de bastiment de fusta revestit de tela, eren descoberts i s'hi anava equipat amb casquet protector d'orelles i ulleres grosses. A la cabina no hi havia cap luxe i s'hi trepitjaven tubs i filferros.

En el mateix vol anava també de passatger en Jaume Serra, un gran entusiasta de l'aviació, però que mai no va arribar a pilot.

Pregunto a Camarasa quina impressió li va causar el primer vol i em fa de resposta que va sentir-s'hi amb una seguretat tan gran com si el volar fos una acció natural de l'home. La incògnita havia desaparegut...

Josep Ma. Murià

(Seguirà al número vinent)

No. 3

ABRIL DE 1961

REDACCIO I
ADMINISTRACIO:
PEDRO MORENO 701
GUADALAJARA, JAL.
MEXIC.

RESPONSABLE: JOSEP M. MURIA

Impreso mensualmente en Taller
Linotipográfico Radio - Colón 624

EN TRAMITE EL REGISTRO COMO
ARTICULO DE 2ª CLASE EN LA
ADMINISTRACION DE CORREOS.

PREU D'UN EXEMPLAR \$ 1.00

LA JUNTA DIRECTIVA, INFORMA:

En la sessió del dia 7 del mes passats prengué el següent acord: "La Junta Directiva del Centre Català de Guadalajara a l'assabentar-se de la mort del gran patriota Marcel·lí Perelló, esdevinguda a la ciutat de Mèxic, el dia 4 d'aquest mes, rendeix homenatge a la memòria del que fou durant el llarg de la seva vida infadigable lluitador en defensa de tots els ideals de llibertat."

CULTURA

Ha estat invitat a donar-nos una conferència el Sr. Artur Costa, director de la revista "Veu Catalana" de la ciutat de Mèxic.

També ha estat sol·licitat Abelard Tona i Nadalmal per a parlar-nos sobre els Almogàvers.

Aviat informarem més detalladament.

BUTLLETÍ

FINESES

Catalunya sempre ha estat una terra d'hospitalitat i de cortesia diguin el que vulguin alguns detractors baixos de sostre que s'inspiren en sentiments mesquins. Recordem que el gran Cervantes deia del nostre cap i casal: "Barcelona, arxiu de la cortesia". I aquesta virtut no és tan sols exponent d'elevació espiritual, sinó també de bons sentiments. Per això els catalans n'hem estat sempre gelosos.

Les persones de llengua castellana que viuen a la part de la nostra terra situada dins els límits de l'Estat espanyol, sempre han trobat que se'ls parlava en la seva llengua, malgrat l'esforç que per la majoria representa l'expressar-se en forma estranya. Es clar que en els casos que el foraster es presenta en to exigent i ofensiu rep la merescuda repulsa del català, ja sigui directa o muda si es tracta d'un element adscrit a les brutals organitzacions d'ocupació.

A Mèxic, la llengua oficial del país ens ha de merèixer a tots un respecte i una consideració que en altres latituds, sense el caràcter de mexicana, moltes vegades tenim motius de passar per alt. Això explica les enormes concessions que, dins el nostre estatge, li fem espontàniament i per a respondre a l'esperit de cortesia que ens és peculiar, sense que aquest fet minvi en el més mínim l'amor i la ferma adhesió al nostre estimat idioma.

Commemoració de la Proclamació de la República Catalana

Pel diumenge dia 16 d'aquest mes, a les tres de la tarda i en el nostre estatge, la Junta Directiva organitza un dinar per tal de commemorar la proclamació de la República Catalana. Hi són invitats tots els socis i simpatitzants.

APLEC DELS CATALANS DE GUADALAJARA

Com tots els anys, el dia primer de maig els catalans de Guadalajara ens aplegarem al bosc de "La Primavera". Hi esperem l'assistència de tots els nostres socis amb llurs familiars i amics.

El nostre elenc ha començat a assajar l'obra de teatre popular "La Pepa Maca", situada en un ambient de la costa empordanesa. El paper de protagonista l'assumirà la mateixa directora Sra. Lina B. de Bosch.

ESPORTS

Ha quedat constituït l'equip de futbol "Centre Català" i les seves primeres actuacions han estat molt satisfactòries. Alvar Subirats és el conductor d'aquest equip.

Acabada la primera volta del nostre campionat de "Ping-Pong", van al davant: les senyores Gilbert i Marull, les senyoretes Sara Subirats i Rosa Maria Escofet, el senyor Enric Bosch, i el jove Josep Ma. Bosch.

CATALUNYA
TINDRIA ELS SEUS DRETS
ENCARA QUE ELS REBUTGESSIN
TOTS ELS CATALANS.

Volem fer Excursionisme

Es aspiració de certs elements joves del nostre Centre Català, el formar una secció d'excursionisme, a la que pensem donar-li el nom de "Minyons de Muntanya".

Avui en dia, que la vida cada vegada es mecanitza més i es viu més el brogit i nerviosisme de la ciutat, sortir els dies festius i diumenges a respirar a ple pulmó, és una necessitat.

Hi ha un vell adagi català que diu: Si vols estimar la terra, coneix-la. Cal doncs conèixer la terra mexicana, per copsar les seves bel·leses naturals i gaudir dels paisatges, muntanya o platja, que són moltes vegades inoblidables.

A més, l'excursionisme és una escola de caràcter. Entre els elements excursionistes es fomenta una germanor que difícilment existeix en cap més esport.

Qui ha fet camping sap que al capvespre, al voltant del foc, en rodona amical, vénen l'explicar anècdotes, cantar cançons, tocar l'armònica, etc. etc., estones que sempre es recorden amb gust i creen un veritable companyerisme.

Als pares cal fer-los entendre que l'excursionisme és un dels esports més sans que hi han; que els seus fills es formen més forts si les festes, en lloc de ficar-se a un cinema, se'n van a prendre el sol i l'aire tot el dia.

Perquè sigui un fet l'abans exposat, estic disposat a posar a disposició de la novella secció tot el material excursionista que es necessiti.

De moment, per a començar, vénen d'Alemanya, país capdavanter del camping mundial, dues tendes de companya. Segurament que per l'Aplec d'enguany ja estaran ací i es podrà fer la inauguració, diguem-ne oficial, de la secció "Minyons de Muntanya".

Tots aquells elements, joves o vells, nois o noies, que es vulguin innciure a la novella secció, són pregats de posar-se en contacte amb el vocal de Junta Directiva que subscriu, el telèfon del qual és el 5.85.68.

Per l'engrandiment del Centre Català i l'estimació a la terra mexicana, veniu a les nostres excursions.

Joan Moya i Durán.

ALFOMBRAS
— Y —
LINOLEUMS
S. DE R.L. Y C.V.

UNICA CASA
ESPECIALITZADA
EN CATIFES

Tels. 3-22-01 - 3-35-47
16 de Septiembre 230
GUADALAJARA, JAL.

Transportes Culiacán, S. A. de C. V.

MEXICO-GUADALAJARA-CULIACAN-NOGALES I PUNTS INTERMITJOS

SERVEI D'EXPRESS MEXICO-GUADALAJARA

Sortida diària de Mèxic, D.F. a les 6 hs.

Sortida diària de Guadalajara a les 18 hs.

OFICINES GENRALS A MEXICO, D. F.:

Mariano Azuela, 40 — Tels. 47-71-55 i 47-62-54

OFICINES A GUADALAJARA: Gante, 310 — Tel. 3-35-70.

ENLLACEM PER A TOTA LA REPUBLICA

ELECTROTECNICA, S. A.

Concessionari exclusiu de TRANSBARO, S. A. per a la distribució de la maquinària elèctrica ASEA i dels equips especials.

MAQUINARIA I MATERIAL ELECTRIC EN GENERAL

TRANSFORMADORS IG IRAPUATO

Av. Niños Héroes, 319

Telèfon 4-91-03

GUADALAJARA, JAL.

NOTES CASOLANES

Els nostres esportius, posats a batre rècords, van aconseguir que a la conferència d'Antoni Escofet es batés el de concurrència.

○

Abans el Centre tenia un secretari, l'Enric Faraudo, que, amb un criteri molt respectable, deixava fer més juntes que no feia actes. Ara en tenim un altre, en Martí Bosch, que fa més actes que no es fan juntes. Si aquest darrer s'anima una mica més podrem treure un promig que quedarà força bé.

○

En el seu primer partit, el flamant equip de futbol "Centre Català", va fer una brillant exhibició de joc mixte: amb els peus i els punys. Al menys així ho va declarar el seu entrenador, Alvar Subirats.

○

Al nostre consoci Francesc Corts li han arribat de Catalunya, on s'hi han passat cosa d'un any, la seva muller i filla. L'amic trencarà la seva solitud i les forces femenines del Centre rebran un valuós contingut.

○

La comissió de dames encarregada de decidir el menú pel dinar commemoratiu de la República Catalana, es troba en plenes vacil·lacions. Si encara hi sóc a temps em permeto suggerir que per postres hi posin coca.

El campionat de Ping-Pong ha tingut tant d'èxit d'espectadors que el nostre president, amb un ull sempre posat al calaix, em penso que ja rumia si s'organitzen uns partits a base de cobrar entrada. L'èxit seria rodó si en el partit estel·lar competissin les senyores Lloret i Murià.

○

Sembla que el Sr. Josep Alujas i Claverí s'està entrenant d'amagat pel pròxim campionat de dominó. Sospito que el seu entrenador ha vingut secretament de Rubí (Catalunya) i que és un subjecte que l'altre dia es passava amb ulleres fosques i amb aire misteriós per l'avinguda Juárez.

○

El meu admirat amic Tona se'm lamentava l'altre dia que per viure hagués de tractar en queviures. Com si jo pogués viure sense tractar-hi. Ell en compra i en ven, i jo només en compro. L'avantatge és per ell, ja que els obté a més bon preu.

○

Envejós de que els nostres socis mexicans, Paco Alvarez i Fernando Santiago, entenen i mig parlen el català, el nou soci francès, Michel Gabayet, s'empassa llargs parlaments en la nostra llengua amb una atenció i una voluntat de ferro digna de tots els elogis.

○

Josep Marull, va sortir el mes passat cap a Catalunya per tal de portar-nos la seva mare, a la que preparem una afectuosa benvinguda.

J. M. M.

La Conferència D'Antoni Escofet

La sala d'actes del Centre es va omplir de gom a gom per a escoltar la conferència que sobre "La guerra dels segadors" ens va donar el nostre ex-president, senyor Antoni Escofet, distingit lluitador catalanista i delegat de la Generalitat de Catalunya.

En nom de la Junta Directiva, féu la presentació del conferenciant el vocal Josep Ma. Murià, qui posà de manifest les aïtes qualitats del Sr. Escofet.

La conferència fou magníficament estructurada, car no es va enfocar al fet isolat de la nostra guerra del segle XVII, sinó que amb un sentit docent molt encertat exposava els antecedents i les conseqüències, per tal de poder arribar a la mèdula històrica.

No som partidaris de reproduir fragments d'aquesta mena de dissertacions que rebutgen tota mutilació. Preferim donar-hi publicitat en forma íntegra. Això és el que pensem fer oportunament.

Felicitem el senyor Antoni Escofet que en forma tan brillant ha iniciat el cicle de conferències d'enguany.

ARANYES DE CRISTALL

CRISTALLS

ARTE

CRISTALINO

S. A.

PROP. JAUME CAMARASA

Independencia, 163 Tel. 4-59-32
SAN PEDRO TLAQUEPAQUE, Jal.

MARCEL CARRE

PARIS, France

Revitalitzeu els vostres cabells amb

REGENOL

que els suavitza i evita la seva caiguda.

ABARROTERA VALLARTA, S. A.

Gran assortiment de queviures, del país i importats.
Vins i licors de totes menes, del país i importats.
Elaboració pròpia d'embotits a l'estil català:
Butifarra, salsitxa, sobressada, llonganissa i fuet.

— Servei a domicili —

Av. Vallarta, 1674

GUADALAJARA, JAL.

Telèfon: 5-94-83

JAUME CAMARASA, AVIADOR

—II—

Després del bateig de l'aire, en Camarasa va començar les seves lliçons per a pilot, sota el mestratge d'en Josep Canudes, a qui el deixeble reconeix grans condicions docents.

L'aprenentatge el féu, de cop a l'aire, tal com aleshores s'estilava, amb un aparell Newport, motor Rhone de 80 H.P., rotatiu, o sigui un caça de la primera guerra mundial. Quan portava de vol 13 hores i 17 minuts, el dia 17 d'agost de 1929, en Canudes va deixar-lo alçar tot sol. Durant 22 minuts va evolucionar per damunt el camp, sempre a la vista del mestre, circumstància que no atenuava gens la solitud a l'aire ni la responsabilitat de conduir el vol de la màquina, car desposseït de telèfon, en cas d'alguna fallada ni amb senyals podien ajudar-lo. Però sempre era un consol, en cas d'estavellar-se, el saber que una autoritat avionística l'estava contemplant... Tot, però va anar com una seda i qua-

tre dies més tard, era sotmès a examen i se li concedia el títol de pilot.

Al tocar-li el servei militar, va ingressar a l'escola d'Alcalà d'Henares. Fou en el vol d'exàmen que va sofrir la primera adversitat d'importància en la seva carrera. Es tractava d'efectuar el trajecte d'Alcalà a Aimièl (La Mancha) i tornar. Feia poc que s'havia alçat que sentí una cosa fins aleshores completament desconeguda: mareig! La malèstia era tan gran i persistent que no va tenir més remei que efectuar un aterratge forçós a Galvez, poble de la província de Toledo. Allí va tenir motius per a comprovar que la llet que havia pres per esmorzar era dolenta. Una mica avergonyit de l'incident, va fer-se a l'aire de seguida que es sentí alleugerit i abans que augmentés el nombre ja imponent d'espectadors. Sense mapes i desorientat per la peripècia, n'hi va venir una altra: es va perdre. Es trobà al davant una gran serra i sense atinar que no podia ser altra que la Morena (prova que anava massa al sud) no se li acudí res més que saltar-la i així va entrar a Andalusia. Esgotada la gasolina, hagué d'aterrar al primer poble on va veure-hi condicions. Va resultar ser Conquista, de la província de Córdoba. En aquell temps i per aquells indrets el veure passar un aeroplà era una espectacle poc corrent, ara imagineu-vos el que va representar un aterratge. Les autoritats, presidides per l'alcalde; els escolars formats i amb el mestre al davant; les forces de la guàrdia civil (el caporal i quatre números), i el poble en pes, homes, dones i criatures, acudiren a donar-li la benvinguda. Durant els tres dies que van tardar per portar-li gasolina de Daimiel, tant l'aviador com l'aparell van ser objecte de les més clamoroses demostracions d'admiració. El sergent mecànic que va portar-li la gasolina va declarar que era impossible que es tornés a alçar i volia desmuntar l'aparell; però en Camarasa, fent valdre els seus drets de comandant de la nau, encara que fos l'únic tripulant, s'hi va oposar i es féu a l'aire. Degut al mal temps, no va reeixir en el primer intent de passar la "Sierra Morena"; però sí en el segon. Va arribar a Daimiel, amb un retard de quatre dies... De tornada se li acabà la gasolina molt poc

abans del camp de Getafe de la ciutat de Madrid. Noves discussions amb superiors jeràrquics que s'oposaven a la continuïtat del vol, i finalment aconseguia arribar al punt de partida sense cap desperfecte a l'aparell ni als seus ossos.

D'Alcalá d'Henares fou traslladat a Guadalajara (qui li havia de dir que passat el temps havia d'anar a raure a una altra Guadalajara, més gran, més lluminosa i més acollidora, a l'altra banda de de l'Atlàntic que ens semblava enormement separador). Allí va obtenir el títol de pilot militar, com una mofa al seu esperit anti-militarista, després d'una prova a 4.000 metres d'alçada amb un aparell tan mal acondicionat que per única vegada va estar a punt de fer ús del paracaigudes, que per cert portava aquesta inscripció: "Si em necessites i no em portes, no em necessitaràs mai més".

La seva vida militar tingué fi a l'Àfrica, d'on va portar cap a Barcelona un magnífic paludisme.

Obtingut el títol de professor, féu el seu ingrés a l'Escola d'Aviació Barcelona, fundada i dirigida, encara, per en Josep Canudes. D'aquella escola en sortiren grans aviadors catalans, entre ells en Josep Ma. Carreres. I també les simpàtiques i competents aviadores, senyoretes Vives i Colomer.

En aquell temps el volar era més perillós que no pas ara, els motors no tenien de bon troç la seguretat dels actuals. En Camarasa, regularment alegre i faceciós, pren un aire solemne i amb un núvol de tristesa quan recorda els companys que ha perdut en accidents d'aviació. Dels vint deixebles que sortiren amb ell de l'escola militar, al cap de ben poc ja se'n havien perdut tres.

Gràcies a l'heroisme d'aquells aviadors que es sacrificaren o s'arrisquen pel perfeccionament dels voils i dels aparells, ha estat possible que avui ens podem donar el gust de passar l'Atlàntic en molt poques hores, ben servits i amb una gran seguretat. Es just recor-ho.

Josep Ma. Murià

(Acabarà al número vinent)

PAPERERIA
LLIBRERIA
BARCINO

Av. Lafayette, 106 Tel. 4-47-68

GUADALAJARA, JAL.

No. 4

MAIG DE 1961

REDACCIO I
ADMINISTRACIO:
PEDRO MORENO 701
GUADALAJARA, JAL.
MEXIC.

RESPONSABLE: JOSEP M. MURIA

Impreso mensualmente en Taller
Linotipográfico Radio - Colón 624
EN TRAMITE EL REGISTRO COMO
ARTICULO DE 2ª CLASE EN LA
ADMINISTRACION DE CORREOS.

PREU D'UN EXEMPLAR \$ 1.00

LA JUNTA DIRECTIVA, INFORMA:

FESTES I TEATRE

Dirigida per la Sra. Lina B. de Bosch, el dia 14 d'aquest mes es celebrarà una festa en homenatge a la mare. S'executaran ballets i es cantaran cançons; es recitaran poemes per rapsodes infantils, i finalment es posarà en escena l'obra en un acte "El Prometatge de la Nena" de Marià Amat. Oportunament circularan els programes amb tots els detalls.

L'obra de teatre popular "La Pepa Maca" que s'havia de representar aquest mes, ha quedat ajornada pel mes entrant.

Per ben aviat s'està organitzant el "Ball de l'any 1920", en el qual es procurarà donar-li tot el caràcter de l'època del xarleston.

BUTLLETÍ

SOLIDARITAT

L'instint humà, en estat normal, porta a la solidaritat que té el seu principi en la família i acaba en tota la humanitat, després de passar per una sèrie d'etapes amb molt complicades derivacions.

En les societats primitives, comprovem la força de la solidaritat tribal. En la nostra es ben palesa la del club o del partit. Anem pujant i la trobem sòlida i esplendorosa en la nació. I al dir nació ens referim a la primera accepció que d'aquest mot ens dóna el diccionari: "Reunió d'homes, generalment de llengua comuna, que tenen institucions i costums anàlegs i un sentit d'homogeneïtat social i interès mutu".

Els catalans de Guadalajara hem sentit la solidaritat nacional, completament explicada en alguns i per simple instint en altres. Heus aquí la força que va crear el nostre Centre i que ara el manté.

Aquest gest tan bonic de solidaritat, però, no n'hi ha prou en mantenir-lo, sinó que cal incrementar-lo. Per això no es requereixen grans sacrificis ni esforços i deixem d'expressar-nos en termes patètics o truculents. Es tracta de posar-hi una mica de bona voluntat.

Ja sabem que en tot nucli humà són inevitables els antagonismes personals; però si ens imposem un esperit de tolerància, cosa ben senzilla, els podem deixar reduïts a la mínima expressió i la solidaritat en sortirà enormement enfortida.

El nostre conjunt nacional d'aquesta ciutat hem de procurar que més que bo sigui el millor. Si ho aconseguim tots n'estarem orgullosos i satisfets, condicions que ajuden a fer la vida plaent, que és el que persegüim els mortals sense excepció des que vam venir a raure a aquest món.

LA FESTA DE LA MARE

A la tarda del diumenge dia 14 d'aquest mes, celebrarem al nostre estatge la Festa de la Mare, a l'homenatge de la qual coincidim tots els humans sense discrepàncies.

Com a totes les nostres festes, hi esperem l'assistència dels socis amb els seus familiars i amics.

Saludem amb afecte, admiració i amor les mares catalanes, conjuntament amb totes les mares. Tant a la que viu com a la que no hi és, curullem simbòlicament de flors la seva falda.

JAUME CAMARASA, AVIADOR

III

Des de l'Escola d'Aviació Barcelona, amb els seus mestres i companys de professorat, es va donar a l'abnegada tasca del proselitisme. Això no resultava gaire fàcil car eren molts els que sentien una por invencible (en aquells temps justificable) en el fet de perdre terra.

Per tal de fer propaganda, assistia a les festes majors dels pobles i viles de Catalunya fent exhibicions d'acrobàcia i destrucció de globus. No cal dir que aprofitava tota ocasió per efectuar bateigs de l'aire, el millor procediment per a fer guanyar confiança a la llei de l'hèlice i de l'ala. De vegades també es feien exhibicions de salts en paracaigudes des d'uns mil metres d'alçada. En aquest joc perillós s'hi destacava un mig català de Barbastre que es deia Pérez Mur.

Com podeu suposar no tots aquells vols sortien bé i més d'una vegada hi arriscaven la pell. En una festa de l'aire celebrada a Cervera es va haver de tirar la pilota des d'un aeroplà, tripulat per en Camarasa, per iniciar un partit de futbol en homenatge a l'aviació. En llançar-la, l'acompanyant del pilot ho va fer amb tant de delit que, sense tenir-ne esment, trencà els contactes paralitzant el motor. Situació tràgica que cal resoldre en qüestió d'instants i només els grans pilots se'n saben sortir. Un claret d'un bosc més baix que el camp de futbol va obrir l'única porta dins una mort segura. Allí fou dirigit l'aparell, on va quedar terriblement esbocinat; però el tripulant i el passatger en sortiren completament il·lesos. Els fatalistes atribueixen tot el mèrit d'aquests casos a la sort, però jo que en aquesta senyora no hi crec gaire, faig tots els elogis a la perícia de l'home que dirigia el vol.

Cap allà l'any 1932, en un concurs de destrucció de globus celebrat a Sitges, s'emportà el primer premi en Camarasa, i en un altre concurs internacional i més complet que va tenir lloc a l'Hipòdrom de Montjuïc, en va sortir carregat de trofeus.

Ben sovint en queien d'aquests exploradors de l'aire, però els que quedaven i els nous que venien, persistien tenaçment per propi impuls i per no fer estèril el sacrifici dels companys, la memòria dels quals mai no era perduda. Els aviadors formaven una estreta comunitat, on tots s'hi sentien mestres i deixebles, desconexent en absolut el secret d'experiències rebudes.

El dia més tràgic, segellat a la carn d'aquest heroi de l'aviació, fou de tornada d'una exhibició a la Seu d'Urgell, amb un aparell molt lleuger americà, tipus "Eaglon". Al moment d'efectuar la darrera curva per enfilars el camp de l'Escola d'Aviació Barcelona i al donar el darrer gas, va trencar-se un dels dos cilindres fent saltar un tros de pistó que li va tocar al cap, deixant-lo inconscient. Ningú no s'ha explicat mai com malgrat l'estat del conductor, l'aparell va acabar de donar la volta i va aterrar a l'aeròdrom, encara que amb un primer cop a una ala i un altre a la proa. El tauler dels indicadors se li incrustà a la cara i el vidre de les ulleres li ferí greument un ull, que més tard fou indispensable extreure. Heus aquí el seu més dolorós tribut a la conquesta de l'aire.

Els serveis mèdics d'aviació, s'oposaren de seguida a que seguís volant. En una sèrie de proves va esforçar-se en demostrar que l'experiència podia suplir sobradament la incapacitat parcial. Un altre accident, en presència del director mèdic, li va donar tota la força per a convèncer. Després d'explicar en la classe teòrica com en cas de pana al moment d'alçar-se no es pot tornar mai enrera, car la maniobra seria mortal de necessitat, va sortir amb un deixeble a efectuar la lliçó de pràctica. Fou tan bona, que el cas de la pana acabada d'exposar, va presentar-se. El professor es lluí sense cap curva féu un aterratge molt feliç a un camp de cols que li vingué al davant. L'acompanyant va saltar de l'aparell per no deixar-se veure més; però si bé perdia un deixeble, va guanyar definitivament les seves proves de capacitat.

A mitjans de juliol de l'any 1936, i completament absent de la gran

convulsió política que es gestava, fou comissionat per a portar de Londres cap a Barcelona un aparell "Dragon" bimotores, de 120 H.P. cada motor "Jipsy". Aquesta nau era destinada a participar (al menys així li van dir) a una festa d'aviació que s'havia de celebrar aquells dies a la ciutat de Vic, organitzada per l'Escola d'Aviació Barcelona. Encara no sap ben bé perquè, l'acompanyaven un alemany i un espanyol de noms Schubert l'un i Escoda l'altre. De tornada i ja conduint el "Dragon" van aterrar a Nîmes, on van posar un telegrama a Barcelona anunciant l'arribada. El missatge els fou retornat immediatament amb la indicació que estaven suspeses les comunicacions. Això el va sorprendre una mica, però li va semblar que als seus companys no els venia massa de nou. Arribaren a Perpinyà per tal de passar la Duana i proveir gasolina. Allí els informaren que a l'altra banda del Pirineu hi havia revolució. Com que en qüestió política vivia una mica als Llims, no en va fer massa cas. "Deu ser la vaga dels ferroviaris", va dir-se, i malgrat certa resistència per part dels dos passatgers, va alçar-se tranquil·lament amb rumb a Barcelona. A causa de la boira van passar a uns dos-cents metres per damunt la caserna de Sant Andreu. Sentiren un soroll tot estrany, com si es trenqués quelcom de l'aparell. Sort que no van atinar en el que podia ser. Fou una ràfega de metralladora. Els carrers de Barcelona que van veure eren deserts, cosa rara al m'g'dia d'un d'umenge. En aterrar al Prat hi va haver una gran confusió. Uns soldats d'aviació els encararen les armes. Era el 19 de juliol. El comandant Sand'no, que com se sap es mantingué fidel a la República, va aclarir la cosa. En Camarasa fou incorporat a l'aviació militar i els passatgers seguiren el seu destí, segons sembla ja previst de molt abans.

Podia haver fet valdre la seva condició de mutilat per eludir el servei de combatent. No ho féu, car si era útil per a volar com a civil també ho era com a militar. Contradir-ho hauria estat una covardia.

Els deures de soldat durant una guerra són crudels, però, s'han de complir. La vida d'un pilot no té valor, com tampoc no en té la de tanta altra gent... La fidelitat a uns principis és molt més dura quan un home cultiva un esperit pacifista i de bondat. Això no tothom ho sap entendre.

A principis de l'any 1939 efectuava el seu darrer vol militar: d'Albacete a Tolosa del Llenguadoc, en servei d'evacuació. De fet van acabar-se aleshores les seves activitats com a pilot aviador, però el seu esperit encara vola i volarà sempre. Ara treballa per a exposar en una conferència la vida de l'aviació catalana des dels seus començos.

En acabar aquesta narració en la qual queden moltes coses per dir, en Jaume Camarasa recorda que dels aviadors catalans de la vella guàrdia n'omés queden aquests: en Josep Canudes, que resident al Canadà està ocupat en una revista tècnica d'aviació dependent de la UNESCO; en Guillem Xuclà, establert a Hermosillo, Son. en un taller de reparació d'avions, i en Josep Ma. Carreres, pilot d'una companyia de transport aeri, a Anglaterra. I ell, que pensa en tots amb molt d'afecte, afegeixo jo.

Josep Ma. Murà.

ALFOMBRAS
Y
PISOS, S. A.

UNICA CASA
ESPECIALITZADA
EN CATIFES

Tels. 3-22-01 - 3-35-47
16 de Septiembre 230
GUADALAJARA, JAL.

NOTES CASOLANES

El mes passat vam rebre la visita de Josep Ma. Xammar, vell lluitador dins el catalanisme radical, resident a la ciutat de Mèxic. També de la capital ens va venir a fer una visita llampec el nostre consoci Gabriel Fradera. De Monterrey ens han visitat Lluís Mestres (mig d'amagat) i David Farauco amb la seva muller, un matrimoni model de simpatia. Els saludem a tots de la manera més gentil.

El nostre linotipista, mexicà autèntic, no té la "C" trencada; però se la fabrica amb una coma a sota. Aquest exercici li agrada tant que en fa una mica d'abús. Així ens posa troc per tros i reproduir per reproduir. Com que es tracta d'un excés de zel, demano als nostres lectors que hi fassin els ulls grossos. Quan el tinguem ensenyat canviarem d'impremta.

EL LINOTIPISTA admite su abuso con el uso de la zedilla; y no es porque mucho le agrade, sino que como mexicano auténtico ignora las reglas gramaticales de esta lengua. Se concreta únicamente a copiar al pie de la letra. Pero el corrector, ¿es también un mexicano auténtico? El linotipista está dispuesto a enmendar toda clase de errores en que incurra, siempre y cuando vengan éstos debidamente marcados.

Alvar Subirats s'ha vist obligat a deixar-nos, degut al seu trasllat a Sinaloa. L'han seguit la seva muller, les seves filles i el seu pare. Hem quedat molt desolats. Per fer-se passar la tristesa, els nostres joves esportius li van fer un sorollós comiat, amb mariachis i discursos.

Un dia del mes passat va arribar al Centre la nova alarmant de que el fill de la Sra. Sivilla de Korkowski havia pres mal en un accident d'automòbil. Immediatament va entrar en acció el nostre servei d'auxili moral (no en tenim d'altre). Per sort tot es va reduir a un parell de "curitas".

Els que tenen gana no es posaran mai d'acord amb els desganats.

L'Enric Farauco, ex-secretari del Centre, em va estirar les orelles perquè li vaig dir que havia fet poques actes. Afirma que en va fer moltes, però en taquigrafia, i com que en aquesta mena de grafia no hi entén res, ara no hi ha qui pugui saber el que va escriure. Com que ja m'espero la pedregada, per endavant demano la indulgència del senyor Jovo...

Amb tants campionats com organitzem, aviat tots els socis del Centre serem campions d'una cosa o altra.

Sembla que l'amic Torné ha rebut la comanda d'una altra coca pel dia de la mare. Després reposarem una mica per tal de tornar-ne a tenir ganes per Sant Joan.

La nostra Junta Directiva compta amb un vocal insigne: en Joan Moya. Fins quan es troba a més de mil quilòmetres de distància d'aquesta ciutat, no deixa d'intervenir en les activitats de la seva Secció.

En una festa de beneficència que es va celebrar el dia 29 del mes passat, i que per tal de no estar-se de res es va titular de les Nacions Unides, hi assistiren representants, no de totes, però sí d'una mitja dotzeneta de nacions, abillades amb els seus respectius vestits típics. Catalunya hi fou present en la gentilíssima persona de la damisel·la Rosa Maria Escofet.

J. M. M.

**PAPERERIA
LLIBRERIA
BARCINO**

Av. Lafayette, 106 Tel. 4-47-68

GUADALAJARA, JAL.

ABARROTERA VALLARTA, S. A.

Gran assortiment de queviures, del país i importats.
Vins i licors de totes menes, del país i importats.
Elaboració pròpia d'embotits a l'estil català:
Butifarra, salsitxa, sobressada, llonganissa i fuet.

— Servei a domicili —

Av. Vallarta, 1674

GUADALAJARA, JAL.

Telèfon: 5-94-83

ESPORTS

El campionat social de Ping-Pong, va arribar al seu final i els resultats són els següents:

Campió femení: Rosa Maria Escofet; sots-campió: Jeanne de Gila-bert.

Campió juniors: Josep Ma. Bosch.

Campió seniors: Enric Bosch; sots campió: Joan Marull.

Campió del Centre: J. M. Murià i Rouret.

El lliurament dels trofeus s'efectuà el diumenge dia 23, en un acte senzill, però ple d'entusiasme en el qual el nostre President, Santiago Lloret, dirigí unes emotives paraules de regreïament a tots els participants.

L'equip de futbol "Centre Català" fins el mes passat seguia invicte dins els campionats de la seva lliga. Això fa excel·lent la moral dels nostres esportius.

COMMEMORACIO DE LA REPUBLICA CATALANA

Amb un àpat en el qual assistiren la majoria dels nostres socis amb els seus familiars, es va commemorar la proclamació de la República Catalana. El nostre President Santiago Lloret, féu un parlament en el qual posava de relleu la significació de l'acte.

ARANYES DE CRISTALL

CRISTALLS

ARTE

CRISTALINO

S. A.

PROP. JAUME CAMARASA

Independencia, 163 Tel. 4-59-32
SAN PEDRO TLAQUEPAQUE, Jal.

ELS ESTUDIANTS DE TOLOSA

(Aquesta composició anònima és de les més velles que es conserven. Té una antiguitat que sobrepassa els sis-cents anys)

A la vila de Tolosa n'hi ha tres estudiants
que segueixen els estudis per a ser-ne capellans.
Ja n'entrecorren tres donzelles que els van conversejant,
comencen a di'ls mofes, mofes els hi van tornant.
Les ninetes en són sardes, el Batlle van a trovàn:
—Vingui, vingui, senyor Batlle, a agafar tres estudiants.
—Com los agafarem, senyores, si no tenen culpa gran?
—Que els agafin i els-e lliguin que ja ne tenen bastant.
Ja els agafen, ja els-e lliguen i a la presó els van menant.
El més petit sempre plora, el mitjancer ja no tant.
El més gran los aconsola: —No en ploreu los meus germans,
que en tenim un germà a França, servidor dei rei d'Orlan,
que quan ell ho arribi a sebre aquí vindrà a deslliurà'ns.
No passa l'espai d'una hora que els hi donen papel blanc,
no passa l'espai d'una hora que a la força els van penjant,
no passa l'espai d'una hora que el seu germà va arribant:
—No em diria, l'hostalera, allà tanta gent que fan?
—Allà pengen i despenen tres pobrets estudiants
que en seguien els estudis per a ser-ne capellans.
Ja en baixa d'un cavall negre, ja en puja en un cavall blanc;
de tan de-pressa que anava les padres van foguejant.
Encontra el Batlle i el jutge que venien de penjà'ls:
—No em diria el senyor jutge, què s'han fet los estudiants?
—Els estudiants són a la força que no en pateixen cap dany.
—No em diria el senyor jutge què n'han fet dels meus germans?
—Ment pel coll, el cavallero, que aquells no te són germans.
—Ment pel coll, el senyor jutge, que tots tres me són germans.
A la vila de Tolosa de mi se recordaran.
Se desenvaina l'espasa i ventia cop al dogal,
els hi fa un petó a les galtes: —Déu vos perdó, els meus germans!
que de la sang de les dones los carrers se rentaran
i del cap de los seus homes muralles s'en formaran.

Transportes Culiacán, S. A. de C. V.

MEXICO-GUADALAJARA-CULIACAN-NOGALES I PUNTS INTERMITJOS

SERVEI D'EXPRESS MEXICO-GUADALAJARA

Sortida diària de Mèxic, D.F. a les 6 hs.

Sortida diària de Guadalajara a les 18 hs.

OFICINES GENRALS A MEXICO, D. F.:

Mariano Azuela, 40 — Tels. 47-71-55 i 47-62-54

OFICINES A GUADALAJARA: Gante, 310 — Tel. 3-35-70.

ENLLACEM PER A TOTA LA REPUBLICA

ELECTROTECNICA, S. A.

Concessionari exclusiu de TRANSBARO, S. A. per a la distribució de la maquinària elèctrica ASEA i dels equips especials.

MAQUINARIA I MATERIAL ELECTRIC EN GENERAL

TRANSFORMADORS IG IRAPUATO

Av. Niños Héroes, 319

Telèfon 4-91-03

GUADALAJARA, JAL.

BUTLLETÍ

L'ORFEO CATALA DE MEXIC I ELS FESTIVALS PAU CASALS

No. 5

JUNY DE 1961

REDACCIO I
ADMINISTRACIO:
PEDRO MORENO 701
GUADALAJARA, JAL.
MEXIC.

RESPONSABLE: JOSEP M. MURIA

Impreso mensualmente en Taller
Linotipográfico Radio - Colón 624

EN TRAMITE EL REGISTRO COMO
ARTICULO DE 2ª CLASE EN LA
ADMINISTRACION DE CORREOS.

PREU D'UN EXEMPLAR \$ 1.00

LA JUNTA DIRECTIVA, INFORMA:

En la sessió del dia 23 del mes passat, es va prendre el següent acord: "Qualsevol membre de la Junta Directiva de l'Orfeo Català de Mèxic que visiti la nostra entitat, serà considerat Vocal d'Honor d'aquesta Juanta Directiva amb dret a assistir a les seves sessions."

CULTURA

S'han iniciat les gestions per tal de celebrar a Guadalajara, un Festival de Danses Catalanes a càrrec de l'Esbart Dansaire de l'Orfeo Català de Mèxic que tan elogiablement dirigeix el mestre Ignasi Ribera. Sembla que es podrà realitzar el mes de setembre o octubre d'aquest any. Per quan arribi l'hora, es demana la col·laboració, en tots els sentits, dels catalans d'aquesta ciutat, sense excepció, ja que pel gran valor artístic de les execucions aconseguirem donar a la nostra terra un alt prestigi.

"Catalunya" de Buenos Aires en el seu número del mes de març d'enguany publica, signada per A. Bladé i Desumvila, la següent nota:

"Sembla que l'Orfeo Català (de Mèxic) s'ha mostrat, en principi, una mica reticent a prestar la seva total col·laboració perquè l'esdeveniment (Festivals Pau Casals celebrats a Acapulco) coincideix amb els dies de Nadal, dies que els catalans s'estimen més celebrar en la intimitat de la família..."

Es ben clar que el periodista vol servir les intencions dels individus que amb mires interessades ja fa temps rodegen el Mestre Pau Casals.

Els catalans som fidels a les nostres tradicions, les quals són molt estimades i respectades pel Mestre. Estem segurs que ell desitja de tot cor que no es trenquin en cap llar catalana ni amb motiu de festivals que afectin la seva persona.

Això d'una banda, el que els organitzadors pretenien de

l'Orfeo Català de Mèxic era impossible. Ho saben tots els que coneixen o volen conèixer les condicions de la seva massa coral i del seu esbart dansaire. Els seus components no són professionals i la majoria d'ells, per l'edat o per les obligacions de treball, no compten amb suficient independència. Prou han fet i fan encara, malgrat l'adversitat antipatriòtica d'uns professionals o dels seus familiars. Per restecte als valors, pocs o molts, que s'hagin aportat o es puguin aportar en un futur a la cultura catalana, preferim no donar noms.

Si totes les energies que s'apliquen en detractar el nostre Orfeo de Mèxic, s'encaminessin en donar-li ajut, veuríem com les seves actuacions serien encara més brillants del que han estat fins ara.

No cal dir que el Centre Català de Guadalajara es solidaritza amb l'entitat germana de la capital de la República.

RECITAL DE JOAN AMOROS

El dia 15 d'aquest mes, el nostre compatriota Joan Amorós, notabilíssim baríton, que accidentalment resideix a Chapala, tindrà la gentilesa de donar-nos un recital de fragments de "zarzuela" i òpera i cançons catalanes, acompanyat de piano.

L'acte es celebrarà al nostre estatge a dos quarts de deu del vespre i l'entrada serà lliure pels socis, els quals tindran a la seva disposició les invitacions que desitgin per a les seves amistats.

L'equip de futbol "Centre Català", continua capdavanter en els campionats de la seva lliga; però ha de lamentar l'accident sofert pel seu defensa Moisès Valdez, en un partit del mes passat.

FESTES

Per aquest mes es preparen noves festes, sobretot la de la revetlla de Sant Joan, tan tradicional a la nostra terra.

BALL DE L'ANY 1920

(amb carnet de ball)

El dissabte dia 3 d'aquest mes,
a les 10 de la vetlla.

Al nostre estatge.

Us hi esperem.

EL CANT A LA SENYERA

Al damunt dels nostres cants
aixequem una Senyera
que els far farà més triomfants.

Au companys enarbolem-la
en senyal de germandat!
Au, germans, al vent desfem-la
en senyal de llibertat.
Que voleï! Contemplem-la
en sa dolça majestat!
Oh bandera catalana!
nostre cor t'és ben fidel!

volaràs com au galana
pel damunt del nostre anhel!
Per mirar-te sobirana
alçarem els ulls al cel.

I et durem arreu enlaire
et durem, i tu ens duràs!
voleiant al grat de l'aire,
el camí assenyalaràs.
Dóna veu al teu cantaire,
llum als ulls i força al braç.

Aquest cant, amb lletra de Joan Maragall i música de Lluís Millet, es pot cantar a tot el món menys a Catalunya. Per haver-la cantat l'any passat al Palau de la Música Catalana (ara Palacio de la Música) Jordi Pujol i altres patriotes foren empresonats i sotmesos a turment.

ARANYES DE CRISTALL

CRISTALLS

ARTE

CRISTALINO

S. A.

GERENT: JAUME CAMARASA

Independencia, 163 Tel. 4-59-32
SAN PEDRO TLAQUEPAQUE, Jal.

Transportes Culiacán, S. A. de C. V.

MEXICO-GUADALAJARA-CULIACAN-NOGALES I PUNTS INTERMITJOS

SERVEI D'EXPRESS MEXICO-GUADALAJARA

Sortida diària de Mèxic, D.F. a les 6 hs.

Sortida diària de Guadalajara a les 18 hs.

OFICINES GENRALS A MEXICO, D. F.:

Mariano Azuela, 40 — Tels. 47-71-55 i 47-62-54

OFICINES A GUADALAJARA: Gante, 310 — Tel. 3-35-70.

ENLLACEM PER A TOTA LA REPUBLICA

ELECTROTECNICA, S. A.

Concessionari exclusiu de TRANSBARO, S. A. per a la distribució de la maquinària elèctrica ASEA i dels equips especials.

MAQUINARIA I MATERIAL ELECTRIC EN GENERAL

TRANSFORMADORS IG IRAPUATO

Av. Niños Héroes, 319

Telèfon 4-91-03

GUADALAJARA, JAL.

NOTES CASOLANES

Per cinquena vegada els catalans d'aquesta ciutat vam celebrar el nostre aplec anual. Com sempre fou al bosquet de la Primavera. Els "Minyons de muntanya" des de dos dies abans ja hi havien muntat les seves tendes de campanya, noves de trinca. Hi van haver sardanes (a base de cobles en conserva), jocs per a joves i infants i una bona dosi de calor per a tots plegats. Com a final de festa: una emocionant cursa de ruquets, muntats pels millors ruquistes del Centre. La Junta Directiva va tenir el goig de veure triomfar gloriosament el seu secretari. Llàstima que el bibliotecari no hi va poder participar a causa de fallar-li ruc i sobrar-li cames.

En el número passat vaig publicar una nota aludint el nostre linotipista (que és el millor del món) pensant que no m'entendria; però resulta que sap més català del que podia suposar i va respondre amb una altra nota que, sense necessitat de recórrer a la llei d'impremta, fou publicada íntegrament.

Viatges a Catalunya frustrats: els dels matrimonis Torné i Camarasa. El del nostre President, Santiago Lloret i esposa, sembla, però que va de veres.

Per tal d'assistir ben caracteritzat al ball de l'any 1920 que celebrarem el dia 3 d'aquest mes, un amic va demanar als seus familiars de Barcelona que li trametessin l'smoking i el barret de palla de la seva jo-

ventut. La resposta no podia ser més desconçoladora: l'smoking va convertir-se en llaços negres i el barret va desaparèixer als fogons, a manca d'altre combustible. L'amic, però, no deixarà d'assistir al ball per tal de revivir els seus bons temps i a veure si per una nit pot oblidar els senyals de dol i les llars apagades.

En Pere Esteve, de la Junta de l'Orfeó Català de Mèxic, ens va fer una visita, obsequiant-nos unes quantes rialles del seu extens repertori.

Moisés Valdez, defensa de l'equip de futbol "Centre Català, es va fracturar una cama en aferrissada lluita pels colors de l'equip. Ens ha dolgut molt a tots, tant als esportius com als que ja no en som. Sentim el desig de tornar-lo a veure ben aviat empaïtant la pilota.

Més visites: La de l'escriptor Cid i Mulet i la de l'advocat Palazón. Una abraçada i bon retorn a casa seva.

I encara més visites: La de l'advocat català, en exercici, de més relleu professional a Mèxic, Enric Daltabuit, acompanyat de la seva filleta Magali.

La festa dedicada a la Mare, organitzada i dirigida per la Sra. Lina B. de Bosch, va sortir d'allò més bé. S'hi varen lluir recitant poesies Tomàs Gilabert i Ernest Moya. Un grup molt simpàtic de nens i nenes, van interpretar cançons amb gestos i l'esbart dansaire va actuar magníficament. L'anunciador (improvisat) que té molt a veure amb la meua persona, mentre sostenia el micròfon amb la dreta, amb l'esquerra va fer una vistosa exhibició d'una enorme paperina on, a manca d'altre paper, hi portava anotat l'ordre de la festa. Aquesta originalitat no era prevista en el programa. Tampoc no fou anunciat en el programa que el nostre bon amic i catalanòfil Eduard García Pérez executés al piano la música folklòrica. Com a final, el nostre elenc teatral va representar un sàinet molt divertit. Tots els actors ho varen fer divinament; però és just remarcar l'actuació de Michel Gabayet, francès, que sense saber el que deien ni el que deia va obtenir un èxit rodó.

Josep Marull, ha tornat de Catalunya amb la seva mare, que ha vingut a residir a Guadalajara amb els seus fills. Benvinguda!

Al parc de "Agua Azul" es va celebrar el festival a benefici dels "Desayunos Infantiles" organitzats sota la presidència de l'esposa del governador de Jalisco. Les dames del Centre hi col·laboraren amb entusiasme. La parada fou mitjaneta, però el rètol tapava els arbres. Malgrat tot hi hagué qui no el va veure...

Una confidència: a mi m'agrada llegir versos i en Francesc Salvat que ho sap m'ha dedicat un exemplar del seu llibre "Paisajes Intims". He estat molt content.

J. M. M.

PAPERERIA LLIBRERIA BARCINO

Av. Lafayette, 106 Tel. 4-47-68

GUADALAJARA, JAL.

ALFOMBRAS

Y

PISOS, S. A.

UNICA CASA
ESPECIALIZADA
EN CATIFES

Tels. 3-22-01 - 3-35-47
16 de Septiembre 230
GUADALAJARA, JAL.

ABARROTERA VALLARTA, S. A.

Gran assortiment de queviures, del país i importats.
Vins i licors de totes menes, del país i importats.
Elaboració pròpia d'embotits a l'estil català:
Butifarra, salsitxa, sobressada, llonganissa i fuet.

— Servei a domicili —

Av. Vallarta, 1674

GUADALAJARA, JAL.

Telèfon: 5-94-83

LA GUERRA DELS SEGADORS

- I -

La guerra dels segadors amb el seu epílsodi culminant, la diada del Corpus de Sang podria ser explicada com una efemèrides de la història de Catalunya amb gran esclat de bèl·lics clarins, resplandors de glòria, evocacions d'estrofes poètiques espigolades de les antologies i així, el que és un moment tràgic i carregat de conseqüències, fàcilment passaria com un moment brillant de la nostra història, però com que per ésser exhibida així davant de catalans que per raons òbvies i gairebé oblidades no coneixen gaire la història de Catalunya caldria aplegar bons materials d'anècdota així com dades històriques que fessin d'armadura a l'esbós de l'epopeia i no tinc a la mà ni una cosa ni l'altra, prefereixo donar-vos una visió dels orígens d'aquella diada que és per mi una fita més de les que senyalen el camí del destí tràgic de la nostra martiritzada Pàtria.

Per aixó tractaré d'evocar davant de vosaltres els sentiments desfermats durant la guerra dels segadors i que donaren lloc als fets tràgics del dia 7 de juny de 1640, el Corpus de Sang.

Avui dia després de prop de cinc segles de dominació, la meitat dels quals d'opressió més o menys velada i l'altra meitat de franca i brutal assimilació pel sistema de destruir les nostres característiques ancestrals, d'anorrear la nostra cultura pòsit de mil anys de civilització i de proscriure la nostra llengua com es foragita un criminal, no resulta gaire fàcil de comprendre com havia pogut passar Catalunya del seu esplendor medieval de primera potència de la Mediterrània i de far de la cultura occidental a l'obscura posició de regió d'un Estat que li imposa les seves lleis i les seves formes de viure, però és el cas que el segle XVII, tal com esdevé els

nostres dies, Catalunya vivia turmentada per un sorge endimoniat, el comte-duc d'Olivares, que des del seu lloc de privat del rei Felip IV pretenia ja (ara fa tres-cents anys) semblar de sal la nostra terra, destruir les llibertats dels catalans i fer-los abandonar la seva llengua com si aquesta fos una malaltissa desviació espiritual adquirida com a conseqüència de la tossuderia dels catalans a no voler parlar el castellà per fer la guitza als espanyols.

Cal dir ara que els termes que he d'emprar en aquesta explicació són merament convencionals i, de fet, anacrònics i són usats a fi de que pogueu seguir-la ja que en rigor el concepte de l'espanyol començava just a forjar-se en aquells moments i encara no ha arribat a cap forma definitiva, puix que l'espanyol no és un fet històric, racial o espiritual que derivi d'una nació espanyola sinó que és un concepte ideal o espiritual la comprensió del qual segueix camins divergents quan tracta de definir-lo un català com el nostre Rei Jaume el Conqueridor o quan tracta d'explicar-lo un castellà com el Comte-Duc i aquesta divergència és l'origen de la feblesa i de la decadència d'Espanya i de la manca de llibertat de Catalunya.

D'ençà que a començaments del segle XV s'extingí amb Martí l'Humà el llinatge dels Comtes-Reis de Catalunya i la monarquia catalana tradicional fou substituïda per la dinastia estrangera dels Trastàmara, la decadència de Catalunya havia començat, i en instaurar-se a Castella la dinastia de la casa d'Àustria amb l'Emperador Carles I, nét dels Reis Catòlics, no va fer sinó accentuar-se i anar de mal en pitjor.

Mai però com en el moment històric que ens ocupa, o sigui en el primer terç del segle XVII, no ha-

vien estat tan directes i mortals els atacs a les llibertats i a la dignitat de Catalunya i dels catalans, durant el regnat de Felip IV, el braç dret del qual era el Comte-Duc d'Olivares qui sota l'obsessió i l'exemple del que havia fet Richelieu a França volia convertir tot Espanya en una entitat única i uniforme pel sol procediment de fer la política que ell coneixia, el de la vil insídia combinada amb la brutalitat de la força.

Gràcies a aquesta funesta tàctica que entenebreix la nostra història i que continua la seva obra funesta perquè el seu iniciador i executor principal ha probat dignes successors, Catalunya, la llengua de la qual havia estat la primera d'Europa en que s'havia expressat el temperament poètic dels nostres passats pel conducte insigne de Ramon Llull i la senyera de la qual originada en gestes glorioses dels nostres avis i llurs capdavaners en les profunditats de la primera edat mitjana havia senyalat el domini de la Nació Catalana per tot el Mediterrani i les seves riberes, era no res més que una obscura i díscola regió d'un Estat en descomposició permanent que podia ésser trepitjada i vexada com plagués als grans senyors de força i punyal de l'època.

Per aixó en aquella dissortada etapa de la història d'Europa quan les cases de França i d'Àustria es disputaven l'hegemonia i es combatien amb tota Europa per camp de batalla, en una guerra que la història ha conegut per la guerra dels Trenta Anys, que arruinà materialment el Vell Continent, les tropes castellanes i alemanyes que venint de Castella passaven a França tenien Catalunya com a camp de revituallament i de platxèria i els nostres avis eren objecte de tota mena de vexacions i la nostra terra víctima de depredacions sovintejades.

Antoni Escofet

(Seguirà al número vinent)

No. 6

JULIOL DE 1961

REDACCIO I
ADMINISTRACIO:
PEDRO MORENO 701
GUADALAJARA, JAL.
MEXIC.

RESPONSABLE: JOSEP M. MURIA

Impreso mensualmente en Taller
Linotipográfico Radio - Colón 624

EN TRAMITE EL REGISTRO COMO
ARTICULO DE 2ª CLASE EN LA
ADMINISTRACION DE CORREOS.

PREU D'UN EXEMPLAR \$ 1.00

LA JUNTA DIRECTIVA, INFORMA:

Per absència del nostre president, Sr. Santiago Lloret, ocupa accidentalment la presidència el vocal primer Sr. Josep Ma. Murià, tal com és previst en els Estatuts.

El Sr. Pere Estapé i Pagès, ha estat nomenat vocal d'aquesta Junta Directiva per acord unànim dels seus components.

CULTURA

Aquesta Comissió manifesta el seu agraïment al notable bariton català Joan Amorós, per la seva brillant i generosa actuació en el recital que va tenir lloc al nostre estatge el dia 15 del mes passat. També dona les gràcies a la intel·ligent pianista Sra. Emilia de la Torre de Orozco per la seva tan gentil col·laboració.

Per més endavant s'està organitzant un altre recital en el qual par-

BUTLLETÍ

LA IMPERTINENCIA

DE LES XIFRES

TOTS els components del nostre Centre, encara que siguin homes de negocis, es converteixen del tot en idealistes o, si més no, en amics de la despreocupació sempre que es troben casualment. El que menys llegim de la taula d'avisos és l'estat de comptes; però les xifres, amb aquella impertinència insuportable, posen el nas per tot arreu i tant si ens plau com no hem de mirar-les amb respecte.

Són moltes les coses que voldríem fer, però a l'hora de posar la mà al calaix la tresoreria ens diu: no! I ens hem de quedar amb les ganes. Això és molt trist i ens fa malícia, però es posa al damunt de les nostres forces.

La situació econòmica de la nostra entitat no podem dir que sigui bona ni dolenta: anem fent. Les entrades a la caixa, però, per concepte de quotes no arriben a cobrir les despeses, per tant si volem fer net i a més treure'ns alguns endarreriments, no tenim més remei que recórrer a vulgars procediments d'empresari... Això no té res de deshonest, és clar, però cal convenir que no és gens agradable on venim a servir uns ideals o a prescindir de tots els maldecaps que ens proporciona a cadascú la lluita per la subsistència.

Amb el que hem dit no intentem fer cap exhortació abans de passar el platet. Per ara no ho creiem necessari. Volem justificar només el fet de que algunes vegades deixem de realitzar molts projectes que ens són cars i en canvi transigim en certes actuacions que no ens agraden pas del tot.

El dia que comptem amb un mecenatge les coses podran anar d'altra manera; però això ho veuen ben poc sovint els centres catalans, per desagradable que ens sigui confessar-ho.

ticiparan, amb Joan Amorós, altres cantants.

Continua ferm el projecte de celebrar el mes d'octubre a aquesta ciutat un gran festival de dances catalanes amb la patriòtica actuació de l'Esbart de l'Orfeó Català de Mèxic.

El nostre "Butlletí" es distribueix gratuïtament. Si algun soci no el rep

és pregat de comunicar-nos-ho tot indicant-nos amb precisió la seva adreça.

FESTES

La Junta Directiva acollirà amb molt d'agraïment totes les suggerències i observacions que facin els nostres socis.

MARIUS TORRES

Una vida ben curta que va durar de l'any 1910 al 1942. Malgrat la seva joventut és el poeta català que ha tractat en forma més constant el tema de la mort. Greument malalt, durant molts anys l'esperava sempre i es pot dir que s'hi havia familiaritzat. Es colpidor sentir com la crida una veu que es troba molt lluny de madurar. D'aquest contrast en sorgeix una tràgica bellesa.

LA LLENGUA

CATALANA

ES PARLADA

PER SIS MILIONS

DE PERSONES

DOLÇ ANGEL DE LA MORT

DOLÇ àngel de la Mort, si has de venir, més val que vinguis ara.

Ara no temo gens el teu bes glacial,
i hi ha una veu que em crida en la tenebra clara
de més enllà del gual.

Dels sofriments passats tinc l'ànima madura
per ben morir.

Tot allò que he estimat únicament perdura
en el meu cor, com una despulsa de l'ahir,
freda, de tan pura.

Del llim d'aquesta terra amarada de plors
el meu anhel es desarrela.

Morir deu ésser bell, com lliscar sense esforç
en una nau sense timó, ni rem, ni vela,
ni llast de records!

I tot el meu futur està sembrat de sal!

Tinc peresa de viure demà encara...
Més que el dolor sofert, el dolor que es prepara,
el dolor que m'espera em fa mal...

I gairebé donaria, per morir ara,
—morir per sempre— una ànima immortal.

Màrius Torres

(Poesia escrita quan el poeta tenia vint-i-sis anys).

ARANYES DE CRISTALL

CRISTALLS

ARTE

CRISTALINO

S. A.

GERENT: JAUME CAMARASA

Independencia, 163 Tel. 4-59-32
SAN PEDRO TLAQUEPAQUE, Jal.

FLETES CALIFORNIA, S. A.

MEXICO-GUADALAJARA-CULIACAN-NOGALES I PUNTS INTERMITJOS

SERVEI D'EXPRESS MEXICO-GUADALAJARA

Sortida diària de Mèxic, D.F. a les 6 hs.

Sortida diària de Guadalajara a les 18 hs.

OFICINES GENRALS A MEXICO, D. F.:

F. A. Ixtlixochitl, 81 — Sabino 310 — Tel. 21-29-64

OFICINES A GUADALAJARA: Gante y Analco — Tel. 4-43-43 — 3-26-28

ENLLACEM PER A TOTA LA REPUBLICA

ELECTROTECNICA, S. A.

Concessionari exclusiu de TRANSBARO, S. A. per a la distribució de la maquinària elèctrica ASEA i dels equips especials.

MAQUINARIA I MATERIAL ELECTRIC EN GENERAL

TRANSFORMADORS IG IRAPUATO

Av. Niños Héroes, 319

Teléfono 4-91-03

GUADALAJARA, JAL.

NOTES CASOLANES

El dia 3 del mes passat vam celebrar un ball molt divertit el qual va tenir la virtut de rejevenir els vells i envellir els joves. Fou el "Ball de l'any 1920. Epoca del xarleston." Dedicat també a fomentar l'amistat amb la colònia nord-americana i deixant al marge totes les tendències polítiques. Hi hagué premis per a les dames que millor lluiren vestits d'aquell temps que en realitat no es va distingir pas massa en crear estils embellidors de la figura femenina. S'emportaren els premis: les senyoretes Ursula Dehmlow i Marta Estapé i la senyora Eva de Lloret.

Moisés Valdez, l'heroic defensa del nostre equip de futbol, encara porta la cama enguixada degut a l'accident sofert ara fa un parell de mesos. Com que en aquest món tot té les seves compensacions, les croses que es veu obligat a utilitzar li han servit per a suavitzar bastant el rigor dels catequètics que l'han examinat a final de curs. Aquest cas que no serveixi per a insipirar idees tortuoses als estudiants que van fluïxos...

D'acord amb l'estil del nostre enyorat "Xut" direm que el partit de futbol entre el "Centre Català" i el "Deportivo Juventud" va quedar dos a dos a favor de l'arbit.

ALFOMBRAS

Y

PISOS, S. A.

UNICA CASA
ESPECIALITZADA
EN CATIFES

Tels. 3-22-01 - 3-35-47
16 de Septiembre 230
GUADALAJARA, JAL.

Els nostres reporters encara no han pogut esbrinar el misteri de que redimonis hi havia dintre de la cartera que en Joan Moya va portar sota el braç durant tot el "Ball de l'any 1920", del qual fou el brillant organitzador. Si algun d'ells ho aconsegueix li augmentarem el sou.

La potència de la veu del baríton català Joan Amorós va posar en perill els envans del nostre local, el dia que tan gentilmente ens vingué a donar un recital.

El nostre teatre ha estrenat teló, gràcies a la generositat del senyor Emil Gabayet. Ara només falta que estreni una obra.

Aquest mes sortiran cap a Europa, per passar-s'hi un parell de mesos, l'avi i el nét Camàrasa. El nostre president en Santiago Lloret i la seva muller na Rosa, ja hi són des del mes passat i ja han complert amb el seu deure de transmetre'ns les postals consuetudinàries. A tots plegats que els provi força i que tinguin un bon retorn.

El dia de Sant Joan vam celebrar la tradicional revetlla, al terrat del nostre estatge, amenitzada amb una música tronadeta i un xàfec, en canvi, molt senyor. Les coques van arribar al seu apogeu, fins se'n va rifar una de monumental que va guanyar la senyora Mercè de Marull però que no me la va deixar tastar i per tant només suposo que era molt bona.

Com a totes les cases, el nostre Centre compta amb molts Joseps, Joans i... savis.

Existeix una tímida suggerència de celebrar una festa d'amistat amb els de la colònia de Sant Marino.

Una altra víctima. Pere Estapé ha hagut d'acceptar "si us plau per força" de formar part de la Junta Directiva.

J.M.M.

REFRANYER CATALA

BARCELONA ES BONA SI LA
BOSSA SONA; PERO TANT SI
SONA COM SI NO SONA,
BARCELONA ES BONA.

Es conegut per totes les terres llatines. Es atribuït als genovesos i als pisans. Els primers proclamaven la bonesa de la ciutat; però els segons, que no podien vendre al nostre mercat la ferrissa que duïen, objectaven que era bona si la bossa sonava. Els genovesos acabaven el refrany dient que, malgrat tot, Barcelona era bona.

(Del recull comentat de
Joan Amades).

PAPERERIA
LLIBRERIA
BARCINO

Av. Lafayette, 106 Tel. 4-47-68

GUADALAJARA, JAL.

ABARROTERA VALLARTA, S. A.

Gran assortiment de queviures, del país i importats.
Vins i licors de totes menes, del país i importats.
Elaboració pròpia d'embotits a l'estil català:
Butifarra, salsitxa, sobressada, llonganissa i fuet.

— Servei a domicili —

Av. Vallarta, 1674

GUADALAJARA, JAL.

Telèfon: 5-94-83

LA GUERRA DELS SEGADORS

- II -

Tractem d'imaginar-nos com devia ésser la vida a Catalunya en els anys del regnat de Felip IV i pensem que llavors la principal font econòmica es basava en el camp i els seus conreus en una escala merament domèstica i limitada. I el camp vol dir, comparativament amb l'home, grans extensions lliures, serrallades, rieres i torrents i perdut en ells el camperol que ha de treballar per que la terra rendeixi i se'n pugui viure. I ha de treballar isolat, inerme a mercè de qualsevol enemic.

Després de gairebé dos segles en que havia estat barrat als catalans el camí de l'Orient i dels seus mercats i impossibilitats com estaven de fer-se una nova vida a Amèrica recentment descoberta i el pas a la qual tenien prohibit, els que tenien esperit d'aventura es feien bandolers per fugir de la monòtona servitud de la terra i de la paüra de l'isolament i assolaven la ruralia i els castells dels nobles i, com ocorre en totes les èpoques de barreja i d'inseguretat, com succeí després de l'esfondrament de l'Imperi Romà dotze centúries abans, com esdevingué més tard davant els atacs i les invasions de la morisma feia ja nou cents anys en aquella època, el camp es despoblà i la terra s'anava empobrint.

La imatge de Catalunya el segle XVII quan estava per consumir-se també la decadència dels Austries devia ésser molt semblant a la que hauria presentat el segle IV o el Vè. quan destruïda l'autoritat romana, bandes de gent indisciplinada, famolenca i abandonada als seus instints recorrien els camps i els petits poblats i el seu pas era marcat per una estela de runes, de morts i d'incendis.

El segle XVII la nostra terra era doblament martiritzada per les calamitats dels temps. Per una part els bandolers que la llegenda ha convertit en capitosts de la gent enduta pel sentiment de dignificació

dels oprimits i, per alguns dels quals com Bach de Roda, el Fadri de Sau i Don Joan de Serrallonga la història reivindica alguna de llurs gestes com vagament precursora de les lluites socials pel millorament dels humils i de les lluites polítiques per la llibertat.

I, per altra part, bandes de soldats castellans i alemanys de l'exèrcit dels Austries que, camí de la frontera amb França contra la qual lluitaven, deixaven també marcada la seva ruta per les violències i els robatoris ocults o no sota el nom d'exaccions de guerra.

Servint de fons humà i tumultuós a aquesta silueta de la nostra vida nacional ja de per sí prou tràgica hi havia a Catalunya una població rural nombrosa de gent en general desposseïda sense altres recursos que els seus braços i el que podia guanyar el treball d'aquells en l'únic terreny d'activitats que els era ancestralment conegut: la terra.

Aquella gent ruda eixida dels pagesos de remença que feia poc més d'un segle eren encara virtualment esclaus i els avis dels quals per circumstàncies històriques bastant difícils d'explicar havien combatut contra el Govern de la Generalitat de Catalunya posant-se al costat del rei Joan II el Sense Fé de la nissaga dels Trastàmara, eren llavors amb els pocs menestrals de les viles els dipositaris i els defensors de la catalanitat que l'aristocràcia i la noblesa havien desertat perquè en el fat històric que presideix la vida catalana sempre hi ha hagut la tendència per part de les classes més elevades a menysprear les nostres coses començant per l'idioma que és el tresor més important que han llegat els segles i l'afany bord o desnaturalitzador de substituir-les per les castellanques, no per ésser tals ni per considerar-les millors sinó per ésser les cortisanques i com a tals, adequades a la satisfacció de les humanes vanitats.

Dones bé, aquells segadors descendents dels Remences sabrien o no de les gestes dels Almogàvers, tindrien o no alguna noció de la seva significació com a nació i sabrien o no amb exactitud la jerarquia de Pau Clarís i de Francesc de Tamarit, però el que sí sabien era que uns estrangers armats i amb una certa disciplina militar deixaven arranada i erma la terra sobre la qual ells havien de viure, buits els graners que contenien les reserves i incendiats amb les cases que els havien de soplujar els camps que esperaven l'obra de llurs falç i sabien també que aquells mateixos estrangers d'una parla per ells estranya i incomprendible manaven o pretenien manar a les viles i ciutats de la seva terra imposant-se a les autoritats que parlaven com ells mateixos, i, en conjunt, tot allò era més del que podien resistir i acceptar els camperols catalans i per això quan algunes viles i llocs de l'Empordà es revoltaren contra els exèrcits que amb el pretext del pas i de l'allotjament obligats no eren sinó tropes d'ocupació que decretaven llurs pròpies ordenances fent-les complir a sang i a foc amb menyspreu de les lleis de la terra i dels costums de la seva gent com havien fet a Flandes els terços del Duc d'Alba i feien encara els del Comte-Duc, la revolta s'extengué vibrant i abrandada impulsada pels poderosos ressorts conservadors dels mitjants materials del viure quotidià i encesa pel sentiment nacional més o menys formulat però latent i viu en el cor d'aquells homes que empunyaven una falç que des d'aquells temps fou emblema del treball i també de la rebel·lia contra els tirans.

Antoni Escofet

(Acabarà al número vinent).